

فصل ۴

حسابداری تهیه و تنظیم صورت مغایرت بانکی

دفتر حسابداری شرکت (الف)					صورت حساب بانکی				
ردیف	تاریخ	بدهکار	بستانکار	موجودی	ردیف	تاریخ	بدهکار	بستانکار	موجودی
1	1398/05/01	1,000,000		1,000,000	1	1398/05/01		1,000,000	1,000,000
2	1398/05/01		500,000	500,000	2	1398/05/01	500,000		500,000
3	1398/05/01	710,000		1,210,000	3	1398/05/01		100,000	600,000
4	1398/05/01		520,000	1,730,000	4	1398/05/01	250,000		350,000
5	1398/05/01		20,000	1,750,000	5	1398/05/01	360,000		100,000
6	1398/05/01	120,000		1,870,000	6	1398/05/01	520,000		580,000
7	1398/05/09	320,000		2,190,000	7	1398/05/01		20,000	600,000
8	1398/05/09		650,000	2,740,000	8	1398/05/01		120,000	720,000
9	1398/05/09		10,000	2,775,000	9	1398/05/09	500,000		2,200,000
10	1398/05/09		15,000	2,790,000	10	1398/05/09	850,000		1,350,000
11	1398/05/09		12,000	2,763,000	11	1398/05/09		10,000	1,360,000
12	1398/05/09		120,000	2,853,000	12	1398/05/09		15,000	1,375,000
13	1398/05/09		175,000	3,028,000	13	1398/05/09		12,000	1,363,000
14	1398/05/16	360,000		3,388,000	14	1398/05/09		120,000	1,243,000
15	1398/05/16		960,000	4,348,000	15	1398/05/09		125,000	1,118,000
16	1398/05/16		1,200,000	5,548,000	16	1398/05/16	360,000		758,000
17	1398/05/19		565,000	6,113,000	17	1398/05/16		960,000	1,658,000
18	1398/05/19		412,000	6,525,000	18	1398/05/16		1,200,000	2,858,000
19	1398/05/19		12,000	6,528,000	19	1398/05/19		365,000	2,493,000
20	1398/05/19		14,000	6,529,000	20	1398/05/19		452,000	2,041,000
					21	1398/05/19		15,000	2,026,000
					22	1398/05/19			2,026,000

تهیه صورت مغایرت بانکی یکی از وظایف مهم حسابداری دریافت و پرداخت می باشد که بنا به سیاست ها و دستورالعمل داخلی شرکت ها و مؤسسات، برای رفع اختلاف احتمالی بین حساب بانک در دفاتر مؤسسات با صورت حساب ارسالی از بانک، انجام می شود تا مانده واقعی و قابل دسترس وجوه نقد نزد بانک شناسایی شده و بر مبنای آن فعالیت های مالی انجام شود. زیرا این موضوع به صورت مستقیم با دریافت و پرداخت وجوه نقد در ارتباط است و هرگونه اشتباه و یا عدم دقت موجب ایجاد اختلال در امور مالی مؤسسات می گردد.

امام کاظم (ع) فرمودند :

« لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُحَاسِبْ نَفْسَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ فَإِنْ عَمِلَ حَسَنًا أَزَادَ اللَّهُ شُكْرًا وَ إِنْ عَمِلَ سَيِّئًا اسْتَغْفَرَ اللَّهُ وَ تَابَ إِلَيْهِ »
از ما نیست کسی که هر روز از خودش حساب نکشد پس اگر کار نیکویی کرده است بر شکر و سپاس خویش از خداوند بیفزاید و اگر گناهی مرتکب شده است از خدا آمرزش طلبد.

اصول کافی - جلد ۴ - ص ۱۹۰

تهیه صورت مغایرت بانکی

مقدمه

هدف از بیان مطالب و مفاهیم در این بخش این است که شما را با وظایف و رفتارهای یک کمک حسابدار (در بخش تهیه صورت مغایرت بانکی) در محیط کار آشنا کند.

- آیا می‌دانید مغایرت یعنی چه؟
- آیا می‌دانید مغایرت بانکی چیست؟
- صورت مغایرت بانکی چه کاربردی دارد؟
- آیا می‌دانید صورت مغایرت بانکی به چه دلیلی تهیه می‌شود؟
- آیا می‌دانید صورت مغایرت بانکی به چه روش‌هایی تنظیم می‌شود؟

استاندارد عملکرد

تهیه و تنظیم صورت مغایرت بانکی با مقایسه صورت حساب‌های ارسالی بانک و دفاتر مؤسسه و تعیین مانده واقعی

شایستگی‌هایی را که در این فصل کسب می‌کنید:

- تهیه صورت ریز حساب بانک دفاتر مؤسسه
- مطابقت دادن صورت ریز دفاتر مؤسسه با صورت حساب اخذ شده از بانک در زمان لازم
- تعیین اقلام بسته و اقلام باز و دلیل آن
- تنظیم صورت مغایرت بانکی به روش‌های مختلف
- انجام ثبت‌های اصلاحی در دفاتر

دریافت صورت حساب بانک

فعالیت

با توجه به مطالب فرا گرفته شده در مباحث قبل درباره امن ترین محل نگهداری وجوه نقد مؤسسه، جدول زیر را کامل کنید:

نتیجه	فعالیت
نامناسب است و امکان مفقود شدن و	نگهداری وجوه نقد در کشوی میز کار در مؤسسه
	نگهداری وجوه نقد نزد صندوق داران مؤسسه
	نگهداری وجوه نقد نزد مسئول تنخواه گردان مؤسسه
	نگهداری وجوه نقد در کیف مدیران مؤسسه
	نگهداری وجوه نقد در صندوق نسوز (گاوصندوق) مؤسسه
	نگهداری وجوه نقد در بانک

در مباحث قبل دریافتیم که امن ترین مکان برای نگهداری وجوه نقدی یک شرکت و یا مؤسسه، بانک است؛ بانک انواع روش های مختلف سپرده گذاری را به مشتریان معرفی می نماید. رایج ترین انواع سپرده گذاری عبارت است از :

۱ سپرده پس انداز قرض الحسنه

۲ سپرده مدت دار

۳ سپرده قرض الحسنه جاری

در دو نوع سپرده گذاری پس انداز قرض الحسنه و سپرده مدت دار، فرد صاحب حساب جهت امور بانکی (واریز به حساب و برداشت از حساب) باید شخصاً با در دست داشتن مدارک مورد نیاز (اصل دفترچه یا کارت بانکی و کارت شناسایی ملی) به بانک مراجعه نماید. ولی شرکت ها و مؤسسات با استفاده از نوع سپرده قرض الحسنه جاری با افتتاح حساب جاری، یک دسته چک دریافت نموده و برای واریز وجوه به حساب مؤسسه از فیش های نقدی استفاده می نمایند. این واریز از کلیه شعب بانکی در سراسر کشور و توسط هر شخصی امکان پذیر است. برای برداشت از حساب کافی است که یک فقره چک در وجه فرد ذینفع صادر و به وی تسلیم نمایند؛ و این چک نیز از طریق شبکه بانکی سراسر کشور قابل وصول است. بهترین نوع حساب برای سازمان ها و مؤسسات سپرده قرض الحسنه جاری است.

با هر عمل پرداخت وجه به بانک که به آن واریز به بانک گفته می شود و صدور چک و دریافت وجه آن از بانک که به آن برداشت گفته می شود، تراکنش هایی صورت می پذیرد. مؤسسه برای کنترل و پیگیری وضعیت نقدینگی خود نزد بانک یا بانک ها نیاز به بررسی حساب نزد بانک را دارد و برای انجام این عمل بانک ها به صورت روزانه، هفتگی، ماهانه و یا هر زمانی که مشتریان درخواست کتبی مبنی بر ارسال صورت حساب را ارائه نمایند، اقدام به تنظیم و چاپ و تحویل صورت حساب به آنان می نماید.

با توجه به مطالب درس درباره واریز به حساب و یا برداشت از حساب، جدول زیر را کامل کنید:

فعالیت	اقدام لازم
سپرده پس انداز قرض الحسنه	حضور شخص صاحب حساب در شعبه بانک الزامی است.
سپرده مدت دار	حضور شخص صاحب حساب
سپرده قرض الحسنه جاری	حضور شخص صاحب حساب

صورت حساب بانکی، عملیات حساب جاری مشتری نزد بانک را در یک بازه زمانی معین (از تاریخ..... تا تاریخ.....) گزارش می کند. و این گزارش در اکثر بانک ها تقریباً به شکل فرم زیر است:

بانک.....						
نام مشتری :				شماره حساب جاری :		
تاریخ	شماره سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده

لازم به ذکر است که بانک ها نسبت به مبالغی که اشخاص نزد آنان به امانت می گذارند ، به ازای مبالغ دریافت شده حساب مشتری را بستانکار نموده و بدیهی است که هرگاه مشتری چک صادر و یا به روش های مختلف از حساب خود برداشت نماید، بانک به ازای مبلغ چک، پرداخت انجام داده و حساب مشتری را بدهکار می نماید.

مانده حساب مشتری نزد بانک همواره دارای یک مانده بستانکار است.

بانک به غیر از واریز نقدی توسط مشتریان ممکن است این حساب را به صورت‌های دیگری هم بستانکار نماید، که در این صورت بانک‌ها مکلف به تنظیم فرمی به نام فرم اعلامیه بستانکار بوده و الزاماً یک نسخه از این فرم باید برای مشتری ارسال گردد.
نمونه فرم اعلامیه بستانکار به صورت زیر است :

شعبه:	اعلامیه بستانکار	بانک :																								
		تاریخ:																								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="4" style="text-align: center;">بستانکار - ریال</th> </tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>	بستانکار - ریال																								<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"> بستانکار خانم / آقای / شرکت: دارنده حساب شماره: </div>	
بستانکار - ریال																										
اقلام زیر به بستانکار حساب فوق منظور شد. جمع مبلغ به حروف: مهر و امضای شعبه																										

فعالیت

در چه مواردی به غیر از واریز نقدی به حساب، بانک اعلامیه بستانکار صادر می‌نماید؟ با راهنمایی هنرآموز و کمک هنجرویان بحث کنید و نتیجه را یادداشت نمایید.

..... ۱

..... ۲

..... ۳

چنانچه بانک به غیر از مبلغ چک‌های صادره توسط مشتری، به موجب مدارکی، وجوهی از حساب مشتری برداشت نماید، در این صورت بانک مکلف به تنظیم فرمی به نام فرم اعلامیه بدهکار بوده و الزاماً یک نسخه از این فرم باید برای مشتری ارسال گردد.

نمونه فرم اعلامیه بدهکار بانکی به صورت زیر است:

شعبه:	اعلامیه بدهکار	بانک:																
		تاریخ:																
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">بدهکار - ریال</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 25%; height: 20px;"></td><td style="width: 25%; height: 20px;"></td><td style="width: 25%; height: 20px;"></td><td style="width: 25%; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td><td style="height: 20px;"></td></tr> </table> </div>																	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p>بدهکار خانم / آقای / شرکت:</p> <p>دارنده حساب شماره:</p> </div> <p>اقدام زیر به بدهکار حساب فوق منظور شد.</p> <p>جمع مبلغ به حروف: مهر و امضای شعبه</p>	

فعالیت

در چه مواردی به غیر از پرداخت وجه چک، بانک اعلامیه بدهکار صادر می نماید؟ با کمک هنجویان و راهنمایی هنرآموز بحث کنید و نتیجه را یادداشت نمایید.

- ۱ ۱
- ۲ ۲
- ۳ ۳

فعالیت

تفاوت اعلامیه بدهکار و اعلامیه بستانکار را بیان کنید.

لازم به تذکر است با استفاده از شیوه های نوین بانکی و اینترنت بانک، مؤسسات می توانند در هر بازه زمانی که مورد نیاز باشد، صورت حساب بانکی را به صورت اینترنتی دریافت نمایند و دیگر نیازی به مراجعه به شعبه بانک وجود ندارد مگر در مواردی که صورت حساب باید به مراجع قانونی ارائه و توسط بانک تأیید شود. حسابدار باید در خصوص نحوه ثبت اعلامیه های بدهکار و یا بستانکار کنجکاوای حرفه ای داشته و با باور داشتن توانمندی های خود، خویشتن را ملزم به مسئولیت پذیری در رعایت استانداردهای تنظیم صورت مغایرت بانکی نماید.

فعالیت

- ۱ به چه دلیلی بانک هر نوع واریز مشتریان را بستانکار می نماید؟
- ۲ به چه دلیلی بانک هر نوع برداشت مشتریان را بدهکار می نماید؟
- ۳ انواع سپرده گذاری را نام ببرید و کاربرد هر یک را بحث نمایید.

نمونه صورت حساب مشتری

مؤسسه تجاری ایرانیان درخواست صورت حساب برای حساب جاری شماره ۱۲۰۰ را از تاریخ ۱۳۹۴/۷/۱ الی ۱۳۹۴/۷/۳۰ به بانک ملی ایران شعبه پیروزی ارسال نموده و صورت حسابی به شرح زیر دریافت نموده است:

بانک ملی ایران - شعبه پیروزی						
نام مشتری : مؤسسه ایرانیان		صورت حساب مشتری		شماره حساب مشتری : ۱۲۰۰		
تاریخ	شماره سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۷/۱	---	مانده از قبل		۳۷۰۶۰۰۰۰	بس	۳۷۰۶۰۰۰۰
۷/۴	۱۳۱۲۵	چک نقدی	۲۵۶۰۰۰۰		بس	۳۴۵۰۰۰۰۰
۷/۷	۱۳۱۲۶	چک نقدی	۱۵۰۰۰۰۰		بس	۳۳۰۰۰۰۰۰
۷/۸	۱۳۱۲۷	چک نقدی	۲۴۰۰۰۰۰۰		بس	۹۰۰۰۰۰۰۰
۷/۱۴	۱۰۴۵	نقد		۳۰۱۰۰۰۰۰۰	بس	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷/۱۵	۱۰۷۸	چک بانک ...		۳۲۰۰۰۰۰۰	بس	۴۳۲۰۰۰۰۰۰
۷/۱۶	۲۰۱	کارمزد بانکی	۴۵۰۰		بس	۴۳۱۵۵۰۰۰
۷/۲۰	۱۳۱۲۸	چک نقدی	۳۲۰۰۰۰۰۰		بس	۱۰۱۱۵۵۰۰۰
۷/۲۳	۱۰۸۶	نقد		۴۸۰۰۰۰۰۰	بس	۱۰۵۹۵۵۰۰۰
۷/۲۶	۱۳۱۲۹	چک نقدی	۳۹۰۰۰۰۰۰		بس	۱۲۰۵۵۵۰۰۰
۷/۲۷	۱۰۹۳	نقد		۱۰۰۰۹۰۰۰۰	بس	۲۲۱۴۵۰۰۰
۷/۲۹	۱۳۱۳۱	چک نقدی	۱۴۵۰۰۰۰۰		بس	۷۶۴۵۰۰۰
۷/۲۹	۲۰۲۱	چک بانک		۷۲۰۰۰۰۰۰	بس	۱۴۸۴۵۰۰۰
			۷۸۵۰۰۵۰۰	۹۳۳۵۰۰۰۰	بس	۱۴۸۴۵۰۰۰

اجزای مختلف صورت حساب دریافتی از بانک برای مؤسسه ایرانیان را مورد بحث و بررسی قرار دهید.

فعالیت

۱ تهیه یک نمونه پوستر و فرم صورت حساب بانک و بحث درباره اجزای آن با راهنمایی هنرآموز

۲ تهیه یک نمونه فرم اعلامیه بستانکار و بحث درباره اجزای آن با راهنمایی هنرآموز

۳ تهیه یک نمونه فرم اعلامیه بدهکار و بحث درباره اجزای آن با راهنمایی هنرآموز

کار عملی

مؤسسه زاگرس درخواست صورت حساب برای حساب جاری شماره ۶۵۵۴ را از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱ الی ۱۳۹۴/۱/۳۱ به بانک ملی ایران شعبه انقلاب اسلامی ارسال نموده و صورت حساب زیر را دریافت نموده است:

بانک ملی ایران - شعبه انقلاب اسلامی						
نام مشتری: مؤسسه زاگرس			صورت حساب مشتری		شماره حساب مشتری: ۶۵۵۴	
ردیف	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۱	۱/۵	واریز فیش نقدی ۳۵۷۲		۹۲۰۰۰۰	بس	۹۲۰۰۰۰
۲	۱/۷	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۱	۸۷۰۰۰۰		بس	۸۳۳۰۰۰۰
۳	۱/۸	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۲	۶۱۰۰۰۰		بس	۷۷۲۰۰۰۰
۴	۱/۸	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۳	۳۸۰۰۰۰		بس	۷۳۴۰۰۰۰
۵	۱/۹	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۴	۲۷۰۰۰۰		بس	۷۰۷۰۰۰۰
۶	۱/۱۰	واریز فیش نقدی ۳۹۱۲		۲۴۷۰۰۰۰	بس	۹۵۴۰۰۰۰
۷	۱/۱۱	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۶	۲۳۰۰۰۰۰		بس	۷۲۴۰۰۰۰
۸	۱/۱۴	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۵	۱۵۰۰۰۰۰		بس	۵۷۴۰۰۰۰
۹	۱/۱۵	واریز فیش نقدی ۱۹۲۱		۴۷۲۰۰۰۰	بس	۱۰۰۴۶۰۰۰
۱۰	۱/۱۶	واریز فیش نقدی ۴۳۳۲		۳۸۱۰۰۰۰	بس	۱۰۴۲۷۰۰۰
۱۱	۱/۱۶	واریز فیش نقدی ۴۵۱۸		۶۸۷۰۰۰۰	بس	۲۰۱۱۴۰۰۰
۱۲	۱/۱۸	واریز فیش نقدی ۱۰۹۸		۸۱۴۰۰	بس	۲۰۱۹۵۴۰۰
۱۳	۱/۲۳	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۷	۳۱۱۰۰۰۰		بس	۱۰۸۸۴۴۰۰
۱۴	۱/۳۱	برداشت بابت هزینه صدور دسته چک قبض ۱۰۸	۷۰۵۰۰		بس	۱۰۸۷۶۹۰۰
۱۵	۱/۳۱	واریز فیش نقدی ۷۶۶۸		۲۱۰۰۰۰	بس	۱۰۸۹۷۹۰۰
			۹۱۱۵۰۰	۲۰۸۰۹۴۰۰	بس	۱۰۸۹۷۹۰۰

مطلوب است:

بحث درباره اجزای صورت حساب ارسالی از بانک

تهیه صورت ریز حساب بانک

در مباحث قبل با مفهوم حساب و دارایی و ماهیت انواع حساب‌ها آشنا شدیم و آموختیم که حساب بانک یکی از مهم‌ترین انواع دارایی‌های یک مؤسسه است. با استفاده از این مطالب حساب بانک در دفتر کل و دفتر معین بانک‌ها را جهت مهارت بیشتر بررسی می‌نماییم. ساده‌ترین روش نمایش یک حساب در آموزش حسابداری استفاده از حساب به شکل (T) است. ولی در مؤسسات از دفتر کل و دفتر معین به صورت چاپی استفاده می‌گردد که شکل عمومی دفتر کل به صورت زیر است:

دفتر کل						
نام حساب		شماره حساب		شماره صفحه		
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
		منقول از صفحه				
		نقل به صفحه				

فعالیت

به نظر شما چرا در مؤسسات و شرکت‌ها از شکل (T) به جای دفتر کل یا دفتر معین استفاده نمی‌شود؟

یادآوری این نکته ضروری است که هرگاه وجوهی به حساب بانک واریز گردد این حساب بدهکار شده و هرگاه با صدور چک و هر نوع دستور پرداخت مبالغی از این حساب کسر گردد این حساب بستانکار می‌شود.

مانده حساب بانک در دفاتر مؤسسات و شرکت‌ها همواره بدهکار است.

فعالیت

ثبت نمودن یک رویداد مالی در حساب بانک دفتر کل یک مؤسسه با ثبت نمودن همان رویداد در بانک چه تفاوتی دارد؟

دلیل استفاده از دفتر معین

دفتر معین در مؤسسات برای این منظور به کار برده می‌شود که چنانچه یک مؤسسه در چند بانک مختلف حساب داشته باشد برای تمامی آن حساب‌های بانک در دفتر کل فقط یک حساب بانک نگهداری می‌شود تا عملکرد و مانده کل حساب‌های بانکی مؤسسه را به صورت یکجا نمایش دهد. اگر بخواهیم ریز عملیات هر یک از حساب‌های بانکی مختلف را جداگانه بررسی نماییم برای هر یک از آن حساب‌ها در دفتر معین یک حساب جداگانه نگهداری می‌نماییم. شکل عمومی آن به صورت زیر است :

دفتر معین بانک‌ها

نام حساب: بانک ملی جاری شماره حساب: شماره صفحه:

شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
		منقول از صفحه				
		نقل به صفحه				

نام حساب: بانک پاسارگاد جاری شماره حساب: شماره صفحه:

شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
		منقول از صفحه				
		نقل به صفحه				

نام حساب: بانک سپه جاری شماره حساب: شماره صفحه:

شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
		منقول از صفحه				
		نقل به صفحه				

چنانچه جمع مبالغ بدهکار و بستانکار و مانده تمام حساب‌های معین بانک را به دست بیاوریم الزاماً باید با جمع مبلغ بدهکار و بستانکار و مانده دفترکل حساب بانک یکسان باشد.

پوستر دفتر کل و دفتر معین و معرفی اجزای آن و نحوه تکمیل دفتر معین و تنظیم تراز آزمایشی دفتر معین بانک‌ها در کلاس نمایش داده شود.

فعالیت

حسابدار مؤسسه ایرانیان دفتر معین بانک‌ها - بانک ملی جاری ۱۲۰۰ را برای بازه زمانی مهرماه ۱۳۹۴ به شرح زیر آماده نموده است. در مورد اجزای دفتر معین بحث نمایید.

دفتر معین بانک‌ها						
نام حساب : بانک ملی جاری ۱۲۰۰ - شعبه پیروزی				شماره صفحه: ۴۵		
شماره سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۷/۱	مانده از ماه قبل	۳۷۰۶۰۰۰۰		بد	۳۷۰۶۰۰۰۰
	۷/۴	صدور چک شماره ۱۳۱۲۵ بابت ملزومات		۲۵۶۰۰۰۰	بد	۳۴۵۰۰۰۰۰
	۷/۷	صدور چک شماره ۱۳۱۲۶ بابت هزینه آگهی		۱۵۰۰۰۰۰	بد	۳۳۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۱۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۷ بابت خرید کالا		۲۴۰۰۰۰۰۰۰	بد	۹۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۱۳	واریز به حساب جاری فیش نقدی ۱۰۴۵	۳۱۰۰۰۰۰۰۰		بد	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۱۷	وصول وجه چک ۱۰۷۸ دریافتی از آقای محمدی	۳۲۰۰۰۰۰۰۰		بد	۴۳۲۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید اثاثه		۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰	بد	۲۰۰۲۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۳	وصولی از مشتریان فیش ۱۰۸۶	۴۸۰۰۰۰۰۰۰		بد	۲۰۵۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۶	صدور چک شماره ۱۳۱۲۹ بابت بیمه اتومبیل		۳۹۰۰۰۰۰۰۰	بد	۲۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۷	واریز نقدی طی فیش ۱۰۳۹	۱۰۹۰۰۰۰۰۰۰		بد	۳۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۸	صدور چک شماره ۱۳۱۳۰ بابت خرید کالا		۸۰۰۰۰۰۰۰۰	بد	۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۹	صدور چک شماره ۱۳۱۳۱ بابت حقوق کارکنان		۱۴۵۰۰۰۰۰۰۰	بد	۹۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۳۰	واریز نقدی به حساب جاری طی فیش ۱۸۲۳۰	۱۰۹۵۰۰۰۰۰۰۰		بد	۲۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع			۱۰۶۴۶۰۰۰۰۰	۷۷۴۶۰۰۰۰۰	بد	۲۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

ثبت نمودن یک رویداد مالی در حساب بانک دفتر کل یک مؤسسه با ثبت نمودن همان رویداد در دفتر معین چه تفاوتی دارد؟

فعالیت

با استفاده از نرم افزارهای رایج حسابداری در بخش مربوط به تهیه گزارش می توان با انتخاب محدوده (بازه) زمانی مورد نظر برای هر یک از حساب های دفتر کل و یا دفتر معین حساب مورد نظر را تعریف و چاپ کرد. با استفاده از فناوری های نوین، می توان در راستای مدیریت منابع، گامی مؤثر برداشت.

نکته

کار عملی

کمک حسابدار مؤسسه زاگرس شرح عملیات دفتر کل برای حساب بانک جاری شماره ۶۵۵۴ را از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱ الی ۱۳۹۴/۱/۳۱ به شرح زیر استخراج نموده است، مطلوب است بحث در مورد اجزای دفتر معین بانک

دفتر معین بانک‌ها						
نام حساب: بانک ملی ایران - شعبه انقلاب اسلامی				شماره صفحه: ۲۴		
شماره سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۱/۵	واریز فیش نقدی ۳۵۷۲	۹۲۰'۰۰۰		بد	۹۲۰'۰۰۰
	۱/۷	صدور چک شماره ۶۶۱۱ بابت هزینه حمل کالا		۸۷'۰۰۰	بد	۸۳۳'۰۰۰
	۱/۸	صدور چک شماره ۶۶۱۲ جهت خرید ملزومات		۶۱'۰۰۰	بد	۷۷۲'۰۰۰
	۱/۸	صدور چک شماره ۶۶۱۳ جهت هزینه حمل و نقل		۳۸'۰۰۰	بد	۷۳۴'۰۰۰
	۱/۹	صدور چک شماره ۶۶۱۴ جهت هزینه نظافت		۲۷'۰۰۰	بد	۷۰۷'۰۰۰
	۱/۱۰	واریز مشتریان طی فیش نقدی شماره ۳۹۱۲	۴۲۷'۰۰۰		بد	۱'۱۳۴'۰۰۰
	۱/۱۰	صدور چک شماره ۶۶۱۵ بابت ترمیم تنخواه گردان		۱۵۰'۰۰۰	بد	۹۸۴'۰۰۰
	۱/۱۱	صدور چک شماره ۶۶۱۶ بابت دریافت خدمات		۲۳۰'۰۰۰	بد	۷۵۴'۰۰۰
	۱/۱۵	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۱۹۲۱	۴۷۲'۰۰۰		بد	۱'۲۲۶'۰۰۰
	۱/۱۶	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۴۳۳۲	۳۸۱'۰۰۰		بد	۱'۶۰۷'۰۰۰
	۱/۱۶	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۴۵۱۸	۶۸۷'۰۰۰		بد	۲'۲۹۴'۰۰۰
	۱/۲۱	صدور چک شماره ۶۶۱۷ بابت دریافت خدمات		۱۱۳'۰۰۰	بد	۲'۱۸۱'۰۰۰
	۱/۲۵	صدور چک شماره ۶۶۱۸ بابت پرداخت هزینه تلفن		۸۹'۲۰۰	بد	۲'۰۹۱'۸۰۰
	۱/۳۱	دریافت وجه حواله ۱۳۳، از شهرستان رشت	۲۲۴'۰۰۰		بد	۲'۳۱۵'۸۰۰
	۱/۳۱	صدور چک شماره ۶۶۱۹ جهت هزینه پذیرایی		۵۲'۰۰۰	بد	۲'۲۶۳'۸۰۰
جمع			۳'۱۱۱'۰۰۰	۸۴۷'۲۰۰	بد	۲'۲۶۳'۸۰۰

مطابقت صورت حساب بانک با دفاتر کل و معین

در دو بخش قبل با صورت حساب بانک و نحوه ثبت و تهیه آن توسط بانک و حساب دفتر کل بانک و دفتر معین بانک‌ها و شرایط ثبت و تهیه آن توسط مؤسسه آشنا شدیم، باید نحوه مطابقت دادن این دو را فرا گرفته تا از صحت عملیات انجام شده توسط مؤسسه و بانک اطلاع یافته و با اطمینان بیشتری به فعالیت‌های جاری و روزمره مؤسسه بپردازیم.

فعالیت

به چه دلیلی و چگونه باید اقلام دفتر معین (دفتر کل) بانک را با صورت حساب اخذ شده از بانک تطبیق داد؟ در کلاس بحث نمایید.

آموختیم اگر مبلغی به حساب بانک واریز گردد در دفتر کل، حساب بانک مؤسسه بدهکار می‌گردد و در همین رویداد، صورت حساب بانک بستانکار می‌گردد. برای تکمیل بحث به رویداد زیر توجه نمایید :

در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱ آقای شریعت منش مالک مؤسسه البرز مبلغ ۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال وجه نقد طی فیش نقدی ۱۴۲۳۳۲ به بانک ملی شعبه الهیه واریز و حساب جاری شماره ۲۸۹۹۳۵ را نزد این بانک افتتاح نمود.

مطلوب است:

۱ صدور سند حسابداری این رویداد.

۲ نمایش این رویداد در دفتر کل حساب بانک مؤسسه.

۳ نمایش این رویداد در صورت حساب بانک.

شماره سند: ۱۱		مؤسسه تجاری البرز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۲/۱		سند حسابداری		تعداد ضmann: ۱ برگ	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد - بانک		۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰	
		موجودی نقد - صندوق			۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰
جمع : ده میلیون ریال					
شرح سند : افتتاح حساب جاری شماره ۲۸۹۹۳۵ نزد بانک ملی شعبه الهیه و واریز طی فیش نقدی ۱۴۲۳۳۲					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

اثر این رویداد را در دفتر کل حساب بانک مؤسسه البرز بررسی می‌نماییم :

دفتر کل						
نام حساب : بانک ملی جاری ۲۸۹۹۳۵		شماره حساب : ۱۲		شماره صفحه : ۵۱		
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۹۴/۲/۱	فیش نقدی ۱۴۲۳۳۲ جهت افتتاح حساب بانک	۱۰'۰۰۰'۰۰۰		بد	۱۰'۰۰۰'۰۰۰

تأثیر این رویداد بر صورت حساب ارسالی بانک به شرح زیر است :

بانک ملی شعبه الهیه						
نام مشتری : مؤسسه البرز		شماره حساب جاری : ۲۸۹۹۳۵				
تاریخ	شماره سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۹۴/۲/۱	۱۴۲۳۳۲	واریز نقدی		۱۰'۰۰۰'۰۰۰	بس	۱۰'۰۰۰'۰۰۰

به ادامه مثال توجه فرمایید :

در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳ آقای شریعت منش چک شماره ۴۵۳۲۵۱ را برای خرید اثاثه اداری به مبلغ ۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال صادر و تحویل فروشگاه مقدم نموده و فاکتور خرید اثاثه به شماره ۱۸۵ را دریافت نمود. (فروشگاه مقدم چک را در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۵ نقد نمود)
مطلوب است:

۱ صدور سند حسابداری این رویداد.

۲ نمایش این رویداد در دفتر کل حساب بانک مؤسسه.

۳ نمایش این رویداد در صورت حساب بانک.

شماره سند: ۱۴		مؤسسه تجاری البرز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۲/۳		سند حسابداری		تعداد ضمايم: ۲ برگ	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		اثاثه اداری		۲'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد- بانک			۲'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دو میلیون ریال					
شرح سند: صدور چک شماره ۴۵۳۲۵۱ در وجه فروشگاه مقدم جهت خرید نقدی اثاثه اداری به استناد فاکتور شماره ۱۸۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

اثر این رویداد را در دفتر کل حساب بانک مؤسسه البرز بررسی می نماییم :

دفترکل					
نام حساب: بانک ملی جاری ۲۸۹۹۳۵		شماره حساب: ۱۲		شماره صفحه: ۵۱	
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	تشیص
	۹۴/۲/۱	فیش نقدی ۱۴۲۳۳۲ جهت افتتاح حساب بانک	۱۰'۰۰۰'۰۰۰		بد
	۹۴/۲/۳	صدور چک شماره ۴۵۳۲۵۱ بابت خرید اثاثه اداری		۲'۰۰۰'۰۰۰	بد

تأثیر این رویداد بر صورت حساب ارسالی بانک:

بانک ملی شعبه الهیه					
نام مشتری: مؤسسه البرز			شماره حساب جاری: ۲۸۹۹۳۵		
تاریخ	شماره سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشیص
۹۴/۲/۱	۱۴۲۳۳۲	واریز نقدی		۱۰'۰۰۰'۰۰۰	بس
۹۴/۲/۵	۴۵۳۲۵۱	چک نقدی	۲'۰۰۰'۰۰۰		بس

دقت کنید بانک در تاریخ ۹۴/۲/۵ وجه چک را پرداخت و ثبت نموده نه در تاریخ ۹۴/۲/۳ به چه دلیل؟

به ادامه مثال توجه نمایید :

در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۸ آقای نجفی از بدهکاران مؤسسه مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال بدهی خود را طی فیش نقدی شماره ۴۳۵ به حساب جاری شماره ۲۸۹۹۳۵ واریز و یک نسخه از فیش واریزی را به مؤسسه البرز ارائه می نماید. مطلوبست:

۱ صدور سند حسابداری این رویداد.

۲ نمایش این رویداد در دفتر کل حساب بانک مؤسسه.

۳ نمایش این رویداد در صورت حساب بانک.

شماره سند: ۲۱		مؤسسه تجاری البرز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۲/۸		سند حسابداری		تعداد ضامین: ۱ برگ	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۱		موجودی نقد - بانک		۵۰۰۰۰۰۰۰۰	
۲		حساب های پرداختی			۵۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: پنج میلیون ریال					
شرح سند: وصول مطالبات از آقای نجفی طی فیش نقدی شماره ۴۳۵ بانک ملی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

اثر این رویداد در دفتر کل حساب بانک مؤسسه البرز :

نام حساب: بانک ملی جاری ۲۸۹۹۳۵		شماره حساب: ۱۲		شماره صفحه: ۵۱	
شماره روزنامه	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	مانده
	۹۴/۲/۱	فیش نقدی ۱۴۲۳۳۲ جهت افتتاح حساب بانک	۱۰۰۰۰۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰۰۰
	۹۴/۲/۳	صدور چک شماره ۴۵۳۲۵۱ بابت خرید اثاثه اداری		۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰۰
	۹۴/۲/۸	واریز طی فیش نقدی ۴۳۵	۵۰۰۰۰۰۰۰۰		۱۳۰۰۰۰۰۰۰۰

تأثیر این رویداد را بر صورت حساب ارسالی بانک :

بانک ملی شعبه الهیه						
نام مشتری: مؤسسه البرز				شماره حساب جاری: ۲۸۹۹۳۵		
تاریخ	شماره سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۹۴/۲/۱	۱۴۲۳۳۲	واریز نقدی		۱۰'۰۰۰'۰۰۰	بس	۱۰'۰۰۰'۰۰۰
۹۴/۲/۵	۴۵۳۲۵۱	چک نقدی	۲'۰۰۰'۰۰۰		بس	۸'۰۰۰'۰۰۰
۹۴/۲/۸	۴۳۵	فیش واریز نقدی		۵'۰۰۰'۰۰۰	بس	۱۳'۰۰۰'۰۰۰

با توجه به دفتر کل (معین) حساب بانک مؤسسه و صورت حساب ارسالی بانک باید رویدادهای ثبت شده را با یکدیگر مطابقت دهیم به این صورت که با توجه به شماره مدرک «توجه کنید شماره مدرک نه تاریخ آن» اگر رقمی در دفتر کل (معین) بدهکار باشد با همان شماره مدرک یا سند باید در صورت حساب ارسالی بانک بستانکار باشد؛ در صورت تطابق در کنار هر دو علامت (✓) قرار می دهیم و در صورت عدم تطابق دور هر دو عدد در دفتر کل (معین) و صورت حساب ارسالی بانک یک خط بسته (دایره) می کشیم، تا مورد بررسی بیشتر قرار بگیرد.

به همین ترتیب اگر رقمی در دفتر کل (معین) بستانکار باشد و با همان شماره مدرک یا سند باید در صورت حساب ارسالی بانک بدهکار باشد؛ در صورت تطابق در کنار هر دو علامت (✓) قرار می دهیم و در صورت عدم تطابق دور آن یک خط بسته (دایره) می کشیم.

برای درک بهتر مطالب گفته شده درباره تطبیق صورت حساب بانکی با گردش حساب دفاتر، به مثال گفته شده درباره مؤسسه ایرانیان توجه فرمایید :

مرحله اول: اقلام بدهکار دفتر معین بانک را با اقلام بستانکار صورت حساب ارسالی بانک مطابقت می دهیم.

مرحله دوم: اقلام بستانکار دفتر معین بانک را با اقلام بدهکار صورت حساب ارسالی بانک مطابقت می دهیم.

مؤسسه ایرانیان دفتر معین بانکها						
نام حساب معین : بانک ملی جاری ۱۲۰۰				شماره صفحه : ۴۵		
شماره سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۷/۱	مانده از ماه قبل	۳۰۷۰۶۰۰۰۰		بد	۳۰۷۰۶۰۰۰۰
	۷/۴	صدور چک شماره ۱۳۱۲۵ بابت ملزومات		✓ ۲۵۶۰۰۰۰	بد	۳۰۴۵۰۰۰۰۰
	۷/۷	صدور چک شماره ۱۳۱۲۶ بابت هزینه آگهی		✓ ۱۵۰۰۰۰۰	بد	۳۰۳۰۰۰۰۰۰
	۷/۱۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۷ بابت خرید کالا		✓ ۲۰۴۰۰۰۰۰۰	بد	۹۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۱۳	واریز به حساب جاری فیش نقدی ۱۰۴۵	✓ ۳۰۱۰۰۰۰۰۰		بد	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۱۷	وصول وجه چک ۱۰۷۸ دریافتی از آقای محمدی	✓ ۳۲۰۰۰۰۰۰		بد	۴۰۳۲۰۰۰۰۰
	۷/۲۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید اثاثه		۲۰۳۰۰۰۰۰۰	بد	۲۰۰۲۰۰۰۰۰
	۷/۲۳	وصولی از مشتریان فیش ۱۰۶۸	✓ ۴۸۰۰۰۰۰۰		بد	۲۰۵۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۶	صدور چک شماره ۱۳۱۲۹ بابت بیمه اتومبیل		✓ ۳۹۰۰۰۰۰۰	بد	۲۰۱۱۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۷	واریز نقدی طی فیش ۱۰۳۹	۱۰۹۰۰۰۰۰۰		بد	۳۰۲۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۸	صدور چک شماره ۱۳۱۳۰ بابت خرید کالا		۸۰۰۰۰۰۰۰	بد	۲۰۴۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۲۹	صدور چک شماره ۱۳۱۳۱ بابت حقوق کارکنان		✓ ۱۰۴۵۰۰۰۰۰	بد	۹۵۰۰۰۰۰۰۰
	۷/۳۰	واریز نقدی به حساب جاری طی فیش ۱۸۲۳۰	۱۰۹۵۰۰۰۰۰		بد	۲۰۹۰۰۰۰۰۰۰
جمع			۱۰۰۶۴۶۰۰۰۰	۷۰۷۴۶۰۰۰۰	بد	۲۰۹۰۰۰۰۰۰۰

و صورت حساب بانک به شرح زیر در دست است :

بانک ملی ایران - شعبه پیروزی						
نام مشتری: مؤسسه ایرانیان		صورت حساب مشتری		شماره حساب مشتری: ۱۲۰۰		
تاریخ	شماره سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۷/۱	---	مانده از قبل		۳۷۰۶۰۰۰۰	بس	۳۷۰۶۰۰۰۰
۷/۴	۱۳۱۲۵	چک نقدی	✓ ۲۵۶۰۰۰۰		بس	۳۴۵۰۰۰۰۰
۷/۷	۱۳۱۲۶	چک نقدی	✓ ۱۵۰۰۰۰۰		بس	۳۳۰۰۰۰۰۰
۷/۸	۱۳۱۲۷	چک نقدی	۲۴۰۰۰۰۰۰		بس	۹۰۰۰۰۰۰۰
۷/۱۴	۱۰۴۵	نقد		✓ ۳۱۰۰۰۰۰۰	بس	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷/۱۵	۱۰۷۸	چک بانک.....		✓ ۳۲۰۰۰۰۰۰	بس	۴۰۳۲۰۰۰۰۰
۷/۱۶	۲۰۱	کارمزد بانکی	۴۰۵۰۰		بس	۴۰۳۱۵۰۵۰۰
۷/۲۰	۱۳۱۲۸	چک نقدی	۳۲۰۰۰۰۰۰		بس	۱۰۱۱۵۰۵۰۰
۷/۲۳	۱۰۶۸	نقد		✓ ۴۸۰۰۰۰۰۰	بس	۱۰۵۹۵۰۵۰۰
۷/۲۶	۱۳۱۲۹	چک نقدی	✓ ۳۹۰۰۰۰۰		بس	۱۰۲۰۵۰۵۰۰
۷/۲۷	۱۰۳۹	نقد		۱۰۰۰۹۰۰۰۰	بس	۲۰۲۱۴۰۵۰۰
۷/۲۹	۱۳۱۳۱	چک نقدی	✓ ۱۴۵۰۰۰۰۰		بس	۷۶۴۰۵۰۰
۷/۲۹	۲۰۲۱	چک بانک.....		۷۲۰۰۰۰۰۰	بس	۱۰۴۸۴۰۵۰۰
جمع			۷۰۸۵۰۰۵۰۰	۹۰۳۳۵۰۰۰۰	بس	۱۰۴۸۴۰۵۰۰

فعالیت

با کمک هنرآموز و هم‌کلاسی‌هایتان در مورد نحوه تطبیق صورت حساب بانک و دفتر معین حساب بانک بحث نمایید.

کار عملی

با توجه به اطلاعات مثال مؤسسه زاگرس صورت حساب ارسالی از بانک را با دفتر معین بانک ملی مطابقت دهید. مؤسسه زاگرس درخواست صورت حساب برای حساب جاری شماره ۶۵۵۴ را از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱ الی ۱۳۹۴/۱/۳۱ به بانک ملی ایران شعبه انقلاب اسلامی نموده و صورت حساب زیر را دریافت نموده است :

بانک ملی ایران - شعبه انقلاب اسلامی						
نام مشتری: مؤسسه زاگرس			صورت حساب مشتری		شماره حساب مشتری: ۶۵۵۴	
ردیف	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۱	۱/۵	واریز فیش نقدی ۳۵۷۲		۹۲۰'۰۰۰	بس	۹۲۰'۰۰۰
۲	۱/۷	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۱	۸۷۰'۰۰۰		بس	۸۳۳'۰۰۰
۳	۱/۸	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۲	۶۱۰'۰۰۰		بس	۷۷۲'۰۰۰
۴	۱/۸	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۳	۳۸۰'۰۰۰		بس	۷۳۴'۰۰۰
۵	۱/۹	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۴	۲۷۰'۰۰۰		بس	۷۰۷'۰۰۰
۶	۱/۱۰	واریز فیش نقدی ۳۹۱۲		۲۴۷'۰۰۰	بس	۹۵۴'۰۰۰
۷	۱/۱۱	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۶	۲۳۰'۰۰۰		بس	۷۲۴'۰۰۰
۸	۱/۱۴	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۵	۱۵۰'۰۰۰		بس	۵۷۴'۰۰۰
۹	۱/۱۵	واریز فیش نقدی ۱۹۲۱		۴۷۲'۰۰۰	بس	۱'۰۴۶'۰۰۰
۱۰	۱/۱۶	واریز فیش نقدی ۴۳۳۲		۳۸۱'۰۰۰	بس	۱'۴۲۷'۰۰۰
۱۱	۱/۱۶	واریز فیش نقدی ۴۵۱۸		۶۸۷'۰۰۰	بس	۲'۱۱۴'۰۰۰
۱۲	۱/۱۸	واریز فیش نقدی ۱۰۹۸		۸۱'۴۰۰	بس	۲'۱۹۵'۴۰۰
۱۳	۱/۲۳	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۷	۳۱۱'۰۰۰		بس	۱'۸۸۴'۴۰۰
۱۴	۱/۳۱	برداشت بابت هزینه صدور دسته چک قبض ۱۰۸	۷۰'۵۰۰		بس	۱'۸۷۶'۹۰۰
۱۵	۱/۳۱	واریز فیش نقدی ۷۶۶۸		۲۱۰'۰۰۰	بس	۱'۸۹۷'۹۰۰
جمع			۹۱۱'۵۰۰	۲'۸۰۹'۴۰۰	بس	۱'۸۹۷'۹۰۰

کمک حسابدار مؤسسه زاگرس شرح عملیات دفتر کل برای حساب بانک جاری شماره ۶۵۵۴ را از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱ الی ۱۳۹۴/۱/۳۱ به شرح زیر استخراج نموده است :

بانک ملی ایران - شعبه انقلاب اسلامی						
نام مشتری: مؤسسه زاگرس		صورت حساب مشتری		شماره حساب مشتری: ۶۵۵۴		
سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۱/۵	واریز فیش نقدی ۳۵۷۲	۹۲۰'۰۰۰		بد	۹۲۰'۰۰۰
	۱/۷	صدور چک شماره ۶۶۱۱ بابت هزینه حمل کالا		۸۷'۰۰۰	بد	۸۳۳'۰۰۰
	۱/۸	صدور چک شماره ۶۶۱۲ جهت خرید ملزومات		۶۱'۰۰۰	بد	۷۷۲'۰۰۰
	۱/۸	صدور چک شماره ۶۶۱۳ جهت هزینه حمل		۳۸'۰۰۰	بد	۷۳۴'۰۰۰
	۱/۹	صدور چک شماره ۶۶۱۴ جهت هزینه نظافت		۲۷'۰۰۰	بد	۷۰۷'۰۰۰
	۱/۱۰	واریز مشتریان طی فیش نقدی شماره ۳۹۱۲	۴۲۷'۰۰۰		بد	۱'۱۳۴'۰۰۰
	۱/۱۰	صدور چک شماره ۶۶۱۵ بابت ترمیم تنخواه گردان		۱۵۰'۰۰۰	بد	۹۸۴'۰۰۰
	۱/۱۱	صدور چک شماره ۶۶۱۶ بابت دریافت خدمات		۲۳۰'۰۰۰	بد	۷۵۴'۰۰۰
	۱/۱۵	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۱۹۲۱	۴۷۲'۰۰۰		بد	۱'۲۲۶'۰۰۰
	۱/۱۶	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۴۳۳۲	۳۸۱'۰۰۰		بد	۱'۶۰۷'۰۰۰
	۱/۱۶	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۴۵۱۸	۶۸۷'۰۰۰		بد	۲'۲۹۴'۰۰۰
	۱/۲۱	صدور چک شماره ۶۶۱۷ بابت دریافت خدمات		۱۱۳'۰۰۰	بد	۲'۱۸۱'۰۰۰
	۱/۲۵	صدور چک شماره ۶۶۱۸ بابت پرداخت هزینه تلفن		۸۹'۲۰۰	بد	۲'۰۹۱'۸۰۰
	۱/۳۱	دریافت حواله وجه ۱۳۳ از شهرستان رشت	۲۲۴'۰۰۰		بد	۲'۳۱۵'۸۰۰
	۱/۳۱	صدور چک شماره ۶۶۱۹ جهت هزینه پذیرایی		۵۲'۰۰۰	بد	۲'۲۶۳'۸۰۰
جمع			۳'۱۱۱'۰۰۰	۸۴۷'۲۰۰	بد	۲'۲۶۳'۸۰۰

ردیف	شاخص های مورد ارزشیابی	خودارزیابی هنرجو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و ..)				
۳	شرکت فعال در بحث های گروهی و مسئولیت پذیری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن				
۵	ارائه نتیجه گیری صحیح و مستندسازی				
۶	شناخت اجزای صورت حساب بانک و دفتر کل (معین) حساب بانک				
۷	شناخت نحوه تطبیق ستون بدهکار دفتر کل با ستون بستانکار صورت حساب اخذ شده از بانک				
۸	تهیه صورت ریز حساب بانک و نحوه اخذ صورت حساب بانک				
۹	تطبیق صورت حساب ارسالی از بانک با دفتر کل (معین) بانک				
۱۰	تعیین اقلام صحیح و اقلام دارای مغایرت				

تعیین اقلام بسته و باز صورت حساب بانک و دفاتر

مشاهده نمودید که اگر شماره مدرک و مبالغ اقلام بدهکار دفتر کل (معین) حساب بانک با اقلام بستانکار صورت حساب بانک تطابق داشته باشد؛ و اقلام بستانکار دفتر کل (معین) حساب بانک با اقلام بدهکار صورت حساب بانک نیز مطابقت نماید کنار هر دو علامت (✓) قرار داده و به آنها **اقلام بسته** گفته می شود که نشانگر درست عمل شدن آن رویداد در دفاتر مؤسسه و بانک است و مورد تأیید قرار گرفته است. اگر شماره مدرک و مبلغ اقلام در دفتر کل (معین) حساب بانک با صورت حساب بانک یکنواخت نباشد و یا اقلامی در دفتر کل (معین) سر فصل حساب بانک باشد ولی در صورت حساب بانک درج نشده باشد و برعکس؛ به این گونه موارد، **اقلام باز** گفته می شود و باید به طور دقیق مورد بررسی قرار گرفته و دلیل باز بودن آن مشخص شود و تعیین گردد این اختلاف از سوی مؤسسه می باشد یا از طرف بانک، تا آن را اصلاح نمود.

مبالغی را که یکی از طرفین (مؤسسه یا بانک) در دفاتر خود ثبت نموده ولی طرف دیگر، آن را تا تاریخ معینی ثبت نکرده باشد، اقلام باز می نامند.

چنانچه حسابدار مؤسسه، رویدادهای مالی را در دفاتر مؤسسه (تا زمان مشخصی) ثبت نموده ولی بانک آن رویدادها را به هر علتی تا آن زمان، در دفاتر مؤسسه ثبت نکرده باشد، به این گونه اقلام که دور آن خط بسته (دایره) کشیده ایم، اقلام باز می گویند.

به مبالغی که مؤسسه (شرکت) آنها را در دفاتر مؤسسه ثبت کرده ولی در دفاتر بانک ثبت نشده است **اقلام باز دفاتر** می گویند.

چنانچه بانک رویدادهای مالی را در دفاتر خود (تا زمان مشخصی) ثبت نموده ولی حسابدار مؤسسه آن رویدادها را تا آن زمان معین در دفاتر خود ثبت نکرده باشد، به این گونه اقلامی که دور آن خط بسته (دایره) کشیده ایم، اقلام باز صورتحساب بانک می گویند.

به مبالغی که بانک آنها را در دفاتر خود ثبت کرده ولی در دفاتر مؤسسه (شرکت) ثبت نشده است **اقلام باز صورت حساب** می گویند.

با توجه به مثال گفته شده اقلام باز دفتر معین حساب بانک مؤسسه ایرانیان و اقلام باز صورت حساب ارسالی از بانک به شرح زیر استخراج می گردد :

توجه: در این مثال فرض بر این است که وجه چک های پرداخت شده توسط بانک صحیح بوده و حسابدار مؤسسه آنها را اشتباه ثبت کرده است.

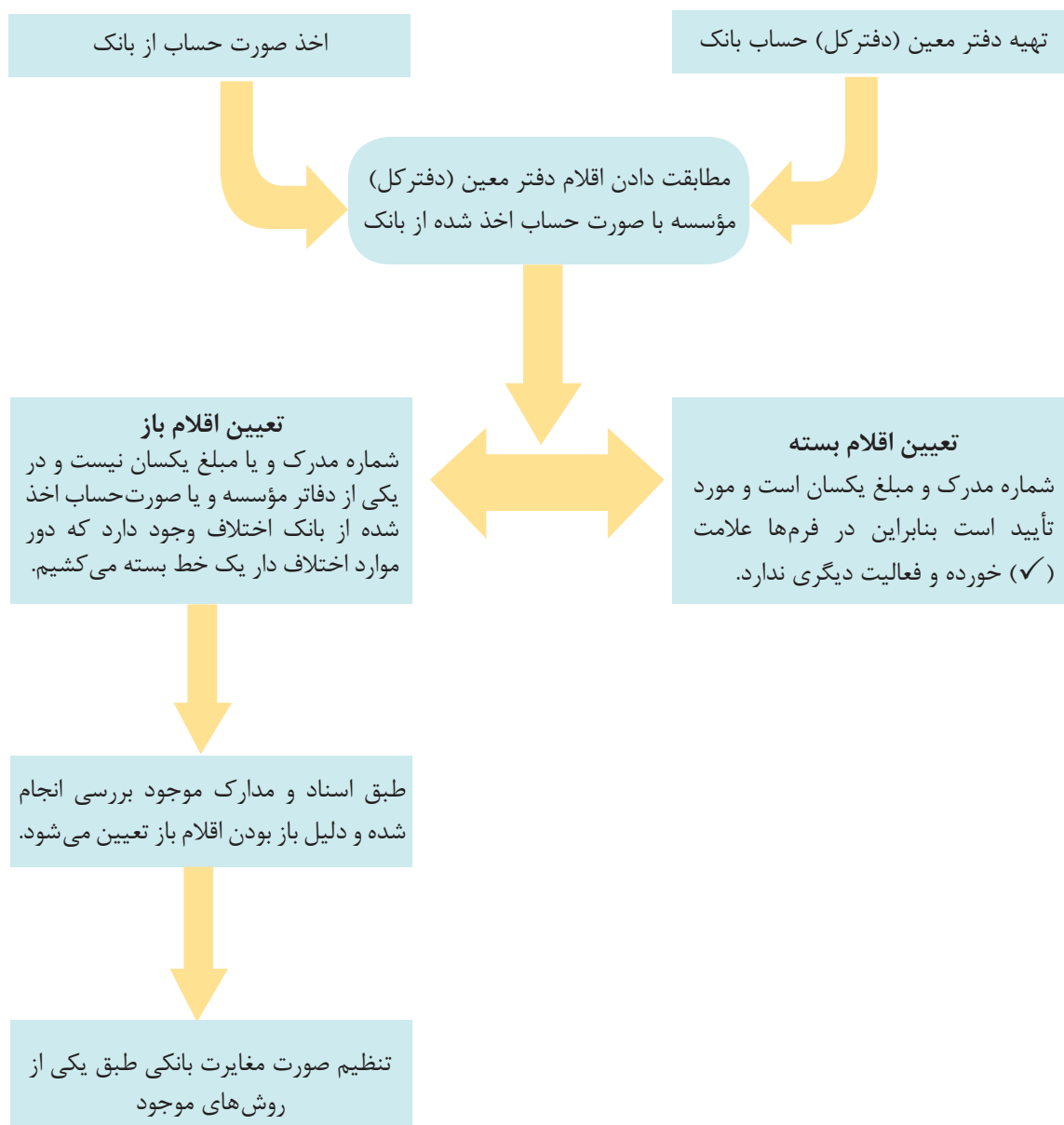
اقلام باز دفتر معین مؤسسه ایرانیان

ردیف	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	علت
۱	۷/۲۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید اثاثه		۲۳۰۰۰۰۰۰	اشتباه حسابدار
۲	۷/۲۷	واریز نقدی طی فیش ۱۰۹۳	۱۰۹۰۰۰۰۰		اشتباه حسابدار
۳	۷/۲۸	صدور چک شماره ۱۳۱۳۰ بابت خرید کالا		۸۰۰۰۰۰۰	عدم ارائه چک
۴	۷/۳۰	واریز نقدی به حساب جاری طی فیش ۱۸۲۳۰	۱۰۹۵۰۰۰۰		واریز پایان وقت

اقلام باز صورت حساب بانک

ردیف	تاریخ	شماره سند	شرح	بدهکار	بستانکار	علت
۱	۷/۱۶	۲۰۱	کارمزد بانکی	۴۵۰۰		نرسیدن اعلامیه بدهکار
۲	۷/۲۰	۱۳۱۲۸	چک نقدی	۳۲۰۰۰۰۰۰		اشتباه حسابدار
۳	۷/۲۷	۱۰۹۳	نقد		۱۰۰۰۹۰۰۰۰	اشتباه حسابدار
۴	۷/۲۹	۲۰۲۱	چک بانک...		۷۲۰۰۰۰۰	نرسیدن اعلامیه بستانکار

مراحل تهیه و تنظیم صورت مغایرت بانکی

کار عملی

با توجه به اطلاعات مثال مؤسسه زاگرس صورت حساب ارسالی از بانک را با دفتر معین بانک ملی مطابقت داده و اقلام باز را تعیین نمایید.

بانک ملی ایران - شعبه انقلاب اسلامی

شماره حساب مشتری: ۶۵۵۴

صورت حساب مشتری

نام مشتری: مؤسسه زاگرس

ردیف	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
۱	۱/۵	واریز فیش نقدی ۳۵۷۲		۹۲۰'۰۰۰	بس	۹۲۰'۰۰۰
۲	۱/۷	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۱	۸۷'۰۰۰		بس	۸۳۳'۰۰۰
۳	۱/۸	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۲	۶۱'۰۰۰		بس	۷۷۲'۰۰۰
۴	۱/۸	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۳	۳۸'۰۰۰		بس	۷۳۴'۰۰۰
۵	۱/۹	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۴	۲۷'۰۰۰		بس	۷۰۷'۰۰۰
۶	۱/۱۰	واریز فیش نقدی ۳۹۱۲		۲۴۷'۰۰۰	بس	۹۵۴'۰۰۰
۷	۱/۱۱	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۶	۲۳۰'۰۰۰		بس	۷۲۴'۰۰۰
۸	۱/۱۴	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۵	۱۵۰'۰۰۰		بس	۵۷۴'۰۰۰
۹	۱/۱۵	واریز فیش نقدی ۱۹۲۱		۴۷۲'۰۰۰	بس	۱'۰۴۶'۰۰۰
۱۰	۱/۱۶	واریز فیش نقدی ۴۳۳۲		۳۸۱'۰۰۰	بس	۱'۴۲۷'۰۰۰
۱۱	۱/۱۶	واریز فیش نقدی ۴۵۱۸		۶۸۷'۰۰۰	بس	۲'۱۱۴'۰۰۰
۱۲	۱/۱۸	واریز فیش نقدی ۱۰۹۸		۸۱'۴۰۰	بس	۲'۱۹۵'۴۰۰
۱۳	۱/۲۳	برداشت طی چک نقدی ۶۶۱۷	۳۱۱'۰۰۰		بس	۱'۸۸۴'۴۰۰
۱۴	۱/۳۱	برداشت بابت هزینه صدور دسته چک قبض ۱۰۸	۷'۵۰۰		بس	۱'۸۷۶'۹۰۰
۱۵	۱/۳۱	واریز فیش نقدی ۷۶۶۸		۲۱۰'۰۰۰	بس	۱'۸۹۷'۹۰۰
			۹۱۱'۵۰۰	۲'۸۰۹'۴۰۰	بس	۱'۸۹۷'۹۰۰

کمک حسابدار مؤسسه زاگرس شرح عملیات دفتر کل برای حساب بانک جاری شماره ۶۵۵۴ را از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱ الی ۱۳۹۴/۱/۳۱ به شرح زیر استخراج نموده است:

دفتر معین بانک‌ها						
نام حساب: بانک ملی ایران - شعبه انقلاب اسلامی - جاری ۶۵۵۴						
صفحه : ۲۷						
سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۱/۵	واریز فیش نقدی ۳۵۷۲	۹۲۰'۰۰۰		بد	۹۲۰'۰۰۰
	۱/۷	صدور چک شماره ۶۶۱۱ بابت هزینه حمل کالا		۸۷'۰۰۰	بد	۸۳۳'۰۰۰
	۱/۸	صدور چک شماره ۶۶۱۲ جهت خرید ملزومات		۶۱'۰۰۰	بد	۷۷۲'۰۰۰
	۱/۸	صدور چک شماره ۶۶۱۳ جهت هزینه حمل		۳۸'۰۰۰	بد	۷۳۴'۰۰۰
	۱/۹	صدور چک شماره ۶۶۱۴ جهت هزینه نظافت		۲۷'۰۰۰	بد	۷۰۷'۰۰۰
	۱/۱۰	واریز مشتریان طی فیش نقدی شماره ۳۹۱۲	۴۲۷'۰۰۰		بد	۱'۱۳۴'۰۰۰
	۱/۱۰	صدور چک شماره ۶۶۱۵ بابت ترمیم تنخواه گردان		۱۵۰'۰۰۰	بد	۹۸۴'۰۰۰
	۱/۱۱	صدور چک شماره ۶۶۱۶ بابت دریافت خدمات		۲۳۰'۰۰۰	بد	۷۵۴'۰۰۰
	۱/۱۵	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۱۹۲۱	۴۷۲'۰۰۰		بد	۱'۲۲۶'۰۰۰
	۱/۱۶	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۴۳۳۲	۳۸۱'۰۰۰		بد	۱'۶۰۷'۰۰۰
	۱/۱۶	واریز مشتریان طی فیش نقدی ۴۵۱۸	۶۸۷'۰۰۰		بد	۲'۲۹۴'۰۰۰
	۱/۲۱	صدور چک شماره ۶۶۱۷ بابت دریافت خدمات		۱۱۳'۰۰۰	بد	۲'۱۸۱'۰۰۰
	۱/۲۵	صدور چک شماره ۶۶۱۸ بابت پرداخت هزینه تلفن		۸۹'۲۰۰	بد	۲'۰۹۱'۸۰۰
	۱/۳۱	دریافت حواله وجه ۱۳۳ از شهرستان رشت	۲۲۴'۰۰۰		بد	۲'۳۱۵'۸۰۰
	۱/۳۱	صدور چک شماره ۶۶۱۹ جهت هزینه پذیرایی		۵۲'۰۰۰	بد	۲'۲۶۳'۸۰۰
			۳'۱۱۱'۰۰۰	۸۴۷'۲۰۰	بد	۲'۲۶۳'۸۰۰

اقلام باز دفتر معین مؤسسه ایرانیان

ردیف	تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	علت

اقلام باز صورت حساب بانکی

ردیف	تاریخ	شماره سند	شرح	بدهکار	بستانکار	علت

تنظیم صورت مغایرت بانکی

فعالیت

- این سؤال پیش می‌آید که مغایرت بانکی یعنی چه و به چه دلیلی به وجود می‌آید؟
- آیا در تمام شرکت‌ها و مؤسسات وجود دارد؟
- به نظر شما چه پاسخی می‌توان به این سؤال داد؟

با هم کلاسی‌های خود درباره مفهوم مغایرت بحث نمایید و نتیجه بحث را با کمک هنرآموز یادداشت کنید.

مغایرت یعنی (غیر هم بودن) اختلاف داشتن بین دو عامل و مغایرت بانکی یعنی بین مانده دفتر کل (معین) حساب بانک با صورت حساب اخذ شده از بانک در یک محدوده زمانی مشخص اختلاف وجود داشته باشد و با یکدیگر تطبیق نداشته باشد. اینک این پرسش به وجود می‌آید که :

- چه باید کرد؟
- آیا مانده حساب بانک در دفتر کل (معین) صحیح است؟
- آیا مانده صورت حساب اخذ شده از بانک صحیح است؟
- مانده واقعی موجودی بانک که می‌توان پرداخت‌های مؤسسه را با آن انجام داد چه مبلغی است؟
- آیا حسابدار مؤسسه در ثبت رویدادهای مالی اشتباه کرده است؟
- آیا حسابدار بانک در ثبت رویدادهای مالی اشتباه کرده است؟
- چرا بین مانده دفتر کل (معین) حساب بانک با مانده صورت حساب اخذ شده از بانک اختلاف وجود دارد؟
- وظیفه اصلی کمک حسابدار تهیه صورت مغایرت بانکی، پاسخ به سؤالات فوق است.

مهمترین دلایل بروز مغایرت بین مانده حساب بانک در دفاتر مؤسسه با مانده صورت حساب بانک عبارت‌اند از :

- عدم ارائه چک صادره توسط ذی‌نفع به بانک تا تاریخ اخذ صورت حساب از بانک
- وصول وجه چک یا سفته ارائه شده به بانک و عدم ارسال اعلامیه بستانکار توسط بانک
- برداشت مبالغی به عنوان کارمزد و یا سایر دلایل از حساب مؤسسه توسط بانک و عدم ارسال اعلامیه بدهکار
- واریز وجه نقد به حساب جاری مؤسسه در پایان وقت اداری توسط مؤسسه و عدم درج آن در صورت حساب دریافتی از بانک
- اشتباه در واریز و یا برداشت وجه از حساب مؤسسه توسط بانک
- اشتباه در ثبت ارقام فیش‌های واریزی و چک‌های صادره توسط حسابدار مؤسسه

با فراهم شدن مقدمات کار، یعنی اخذ صورت حساب از بانک در محدوده زمانی خاص و کنترل دفتر کل (معین) حساب بانک برای همان محدوده زمانی و مطابقت دادن این دو با یکدیگر و تعیین اقلام باز می‌توانیم مرحله پایانی یعنی تنظیم صورت مغایرت بانکی را انجام دهیم.

انواع روش‌های تنظیم صورت مغایرت بانکی

۱ روش رسیدن به مانده واقعی

۲ روش رسیدن از یک مانده به مانده دیگر

روش رسیدن به مانده واقعی

این روش تنها شیوه مورد قبول مطابق استانداردهای حسابداری، منطقی‌ترین حالت تنظیم صورت مغایرت بانکی است. تشخیص اینکه مانده حساب بانک در دفاتر مؤسسه صحیح است یا مانده حساب بانک طبق صورت حساب ارسالی از بانک، امکان‌پذیر نیست و به‌طور دقیق نمی‌توان درباره مانده حساب بانک اعلام نظر کرد. پس به‌طور هم‌زمان به بررسی هر دو مانده می‌پردازیم. در پایان مانده هر دو؛ باید یکنواخت و همسان گردد که به آن مانده واقعی یعنی مانده قابل دسترسی گفته می‌شود. بنابراین به طریق زیر عمل می‌نماییم:

صورت مغایرت بانکی مؤسسه برای حساب جاری شماره بانک در پایان ماه سال

مانده حساب بانک طبق صورت حساب ارسالی از بانک افزافه می‌شود:	xxxx	مانده حساب بانک طبق دفاتر مؤسسه افزافه می‌شود:	xxxx
اقلام باز بدهکار دفاتر مؤسسه xxxx		اقلام باز بستانکار صورت حساب بانک (که اعلامیه بستانکار آن نرسیده)	xxxx
اشتباهات xxxx		اشتباهات xxxx	
جمع افزایش xxxx		جمع افزایش xxxx	
جمع xxxx		جمع xxxx	
کسر می‌شود:		کسر می‌شود:	
اقلام باز بستانکار دفاتر مؤسسه xxxx		اقلام باز بدهکار صورت حساب بانک (که اعلامیه بدهکار آن نرسیده)	xxxx
اشتباهات xxxx		اشتباهات xxxx	
جمع کاهش (xxxx)		جمع کاهش (xxxx)	
مانده واقعی xxxx		مانده واقعی xxxx	

۱ منظور از اقلام باز بستانکار صورت حساب بانک، مبالغی است که بانک به حساب مؤسسه واریز نموده ولی به دلیل نرسیدن اعلامیه بستانکار آن به مؤسسه در دفاتر عمل نشده است مانند وصول وجه چک و سفته واکذار شده به بانک و واریزی مشتریان که فیش آن به مؤسسه ارائه نشده باشد.

۲ منظور از اقلام باز بدهکار صورت حساب بانک، مبالغی است که بانک از حساب مؤسسه کسر نموده و به هر دلیلی اعلامیه بدهکار آن به مؤسسه نرسیده و در دفاتر عمل نشده است مانند کارمزدهای بانکی و برداشت‌های بانک بر اساس حکم مراجع قضایی و بازداشت نامه‌های حساب‌های بانکی توسط سازمان تأمین اجتماعی.

۳ منظور از اقلام باز بدهکار دفاتر، مبالغی است که مؤسسه به عنوان واریزی به حساب در دفاتر مؤسسه، ثبت کرده ولی به دلایل مختلف مانند پایان وقت اداری، در دفاتر شعبه بانک اعمال نشده و روز بعد ثبت می گردد که به این موارد؛ واریزی پایان وقت اداری یا وجوه بین راهی گفته می شود.

۴ منظور از اقلام باز بستانکار دفاتر، به طور معمول چک های صادره از طرف مؤسسه است که به محض صدور آن چک ها در دفاتر مؤسسه حساب بانک بستانکار می گردد ولی تا زمانی که این گونه چک ها توسط ذی نفع چک جهت وصول به بانک ارائه نگردد، در بانک پرداخت و ثبتی به عمل نمی آید و در اصطلاح به این گونه چک ها، چک بین راهی یا چک معوق گفته می شود.

۵ منظور از اشتباهات مواردی است که شماره مدرک صحیح است و در یکی از دفاتر مؤسسه یا بانک به طور درست عمل شده است ولی در دفتر دیگر ثبت آن به صورت صحیح انجام نگردیده است، که حسابدار باید کنترل های لازم را انجام دهد، تا مشخص شود اشتباه از ناحیه کدام طرف است و در این گونه موارد مبالغ را از هم کسر نموده و مابه التفاوت را در محل صحیح یادداشت می نماییم.
- به ادامه حل مثال مؤسسه ایرانیان دقت نمایید :

صورت مغایرت بانکی مؤسسه ایرانیان برای حساب جاری شماره ۱۲۰۰ بانک ملی ایران در پایان ماه مهر سال ۱۳۹۴

مانده حساب بانک طبق صورت حساب ارسالی از بانک ۱'۴۸۴'۵۰۰	۲'۹۰۰'۰۰۰	مانده حساب بانک طبق دفاتر مؤسسه
اضافه می شود:		اضافه می شود:
واریزی پایان وقت اداری فیش ۱۸۲۳۰ ۱'۹۵۰'۰۰۰	۷۲۰'۰۰۰	وصول وجه چک ۲۰۲۱ مشتری
جمع افزایش ۱'۹۵۰'۰۰۰	۷۲۰'۰۰۰	جمع افزایش
جمع ۳'۴۳۴'۵۰۰	۳'۶۲۰'۰۰۰	جمع
کسر می شود:		کسر می شود:
چک معوق شماره ۱۳۱۳۰ ۸۰۰'۰۰۰	۴'۵۰۰	کارمزد بانکی
	۹۰۰'۰۰۰	اشتباه ثبتی چک صادره ۱۳۱۲۸ - (۱)
	۸۱'۰۰۰	اشتباه ثبتی فیش ۱۰۹۳ (۲)
جمع کاهش (۸۰۰'۰۰۰)	(۹۸۵'۵۰۰)	جمع کاهش
مانده واقعی ۲'۶۳۴'۵۰۰	۲'۶۳۴'۵۰۰	مانده واقعی

$$(۱) ۳'۲۰۰'۰۰۰ - ۲'۳۰۰'۰۰۰ = ۹۰۰'۰۰۰$$

اشتباه ثبتی چک صادره ۱۳۱۲۸

$$(۲) ۱'۰۹۰'۰۰۰ - ۱'۰۰۹'۰۰۰ = ۸۱'۰۰۰$$

اشتباه ثبتی فیش ۱۰۹۳

همان‌طور که مشاهده نمودید مانده واقعی و قابل دسترس مؤسسه مبلغ ۲۰۶۳۴۰۵۰۰ ریال است و هیچ‌کدام از دو مانده طبق دفاتر مؤسسه (مبلغ ۲۰۹۰۰۰۰۰۰ ریال) و مانده طبق صورت حساب ارسالی بانک (مبلغ ۲۰۸۴۰۵۰۰ ریال) صحیح نبوده و قابل اتکا نمی‌باشد.

روش رسیدن از یک مانده به مانده دیگر

این روش یکی دیگر از حالات تنظیم صورت مغایرت بانکی است و بیشتر برای کنترل صحت عملکرد اقلام باز به دست آمده استفاده می‌شود؛ زیرا این روش به مانده واقعی و در دسترس منتهی نشده و فقط ابزار کنترلی می‌باشد و به طریق زیر انجام می‌گردد:

الف) رسیدن از مانده دفاتر مؤسسه به مانده صورت حساب بانک

ب) رسیدن از مانده صورت حساب بانک به مانده دفاتر

الف) رسیدن از مانده دفاتر مؤسسه به مانده صورت حساب بانک

برای این منظور ابتدا طبق دفاتر مؤسسه را درج و طی مراحل زیر به مانده طبق صورت حساب ارسالی از بانک می‌رسیم :

صورت مغایرت بانکی مؤسسه برای حساب جاری شماره بانک در پایان
ماه سال (از مانده دفاتر به مانده بانک)

xxxx

مانده طبق دفاتر مؤسسه

اضافه می‌شود:

xxxx

کلیه اقلام باز بستانکار دفاتر و بستانکار صورت حساب

xxxx

جمع افزایش

xxxx

جمع

کسر می‌شود:

xxxx

کلیه اقلام باز بدهکار دفاتر و بدهکار صورت حساب

(xxxx)

جمع کاهش

xxxx

مانده طبق صورت حساب ارسالی از بانک

به حل مثال مؤسسه ایرانیان دقت نمایید:

صورت مغایرت بانکی مؤسسه ایرانیان برای حساب جاری شماره ۱۲۰۰ بانک ملی ایران در پایان ماه
مهر سال ۱۳۹۴

مانده حساب بانک طبق دفاتر مؤسسه	۲'۹۰۰'۰۰۰
اضافه می شود:	
صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید ائانه	۲'۳۰۰'۰۰۰
صدور چک شماره ۱۳۱۳۰ بابت خرید کالا	۸۰۰'۰۰۰
واریز نقدی طی فیش ۱۰۹۳	۱'۰۰۹'۰۰۰
وصول چک بانکی شماره ۲۰۲۱ مشتری	۷۲۰'۰۰۰
جمع افزایش	
جمع	۴'۸۲۹'۰۰۰
کسر می شود:	
واریز نقدی طی فیش ۱۰۹۳	۱'۰۹۰'۰۰۰
واریز نقدی به حساب جاری طی فیش ۱۸۲۳۰	۱'۹۵۰'۰۰۰
کارمزد بانکی	۴۵۰
صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید ائانه	۳'۳۰۰'۰۰۰
جمع کاهش	
مانده حساب بانک طبق صورت حساب ارسالی از بانک	(۶'۲۴۴'۵۰۰)
	۱'۴۸۴'۵۰۰

ب) رسیدن از مانده طبق صورت حساب ارسالی بانک به مانده طبق دفاتر:

برای این منظور ابتدا مانده طبق صورت حساب ارسالی از بانک را نوشته و طی مراحل زیر به مانده طبق دفاتر مؤسسه می رسیم :

صورت مغایرت بانکی مؤسسه برای حساب جاری شماره بانک در پایان
ماه سال (از مانده بانک به مانده دفاتر)

مانده طبق صورت حساب ارسالی از بانک	xxxx
اضافه می شود:	
کلیه اقلام باز بدهکار دفاتر و بدهکار صورت حساب	xxxx
جمع افزایش	xxxx
جمع	xxxx
کسر می شود:	
کلیه اقلام باز بستانکار دفاتر و بستانکار صورت حساب	xxxx
جمع کاهش	(xxxx)
مانده طبق دفاتر مؤسسه	xxxx

به حل مثال گفته شده دقت نمایید:

صورت مغایرت بانکی مؤسسه ایرانیان برای حساب جاری شماره ۱۲۰۰ بانک ملی ایران در پایان ماه
مهر سال ۱۳۹۴

مانده حساب بانک طبق صورت حساب ارسالی از بانک	۱'۴۸۴'۵۰۰
اضافه می شود:	
واریز نقدی طی فیش ۱۰۹۳	۱'۰۹۰'۰۰۰
واریز نقدی به حساب جاری طی فیش ۱۸۳۳۰	۱'۹۵۰'۰۰۰
کارمزد بانکی	۴'۵۰۰
صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید اثاثه	۳'۲۰۰'۰۰۰
جمع افزایش	۶'۲۴۴'۵۰۰
جمع	۷'۷۲۹'۰۰۰
کسر می شود:	
صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید اثاثه	۲'۳۰۰'۰۰۰
صدور چک شماره ۱۳۱۳۰ بابت خرید کالا	۸۰۰'۰۰۰
واریز نقدی طی فیش ۱۰۹۳	۱'۰۰۹'۰۰۰
وصول چک بانکی شماره ۲۰۲۱ مشتری	۷۲۰'۰۰۰
جمع کاهش	(۴'۸۲۹'۰۰۰)
مانده حساب بانک طبق دفاتر مؤسسه	۲'۹۰۰'۰۰۰

کار عملی

صورت مغایرت بانکی مؤسسه زاگرس را برای فروردین ماه سال ۹۴ به روش های زیر به دست آورید :

- ۱ رسیدن به مانده واقعی
- ۲ رسیدن از مانده طبق دفاتر مؤسسه به مانده طبق صورت حساب بانک
- ۳ رسیدن از مانده طبق صورت حساب بانک به مانده طبق دفاتر مؤسسه

ثبت اسناد اصلاحی طبق صورت مغایرت بانکی

حال که با تنظیم صورت مغایرت بانکی، مانده واقعی حساب بانک را شناسایی و محاسبه کردیم باید اختلاف موجود بین مانده دفاتر مؤسسه را با مانده واقعی رفع نماییم. برای این کار با انجام ثبت‌های اصلاحی حساب بانک را برحسب موارد به‌دست آمده افزایش یا کاهش داده، تا مانده حساب بانک اصلاح گردد. برای افزایش حساب بانک به‌طریق زیر عمل می‌نماییم:

شماره سند:		مؤسسه		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد - بانک		xxxx	
		حساب مورد نظر			xxxx
جمع:					
شرح: بابت اصلاح حساب بانک					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

و در مواردی که حساب بانک باید کاهش یابد به‌طریق زیر عمل می‌نماییم:

شماره سند:		مؤسسه		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		حساب مورد نظر		xxxx	
		موجودی نقد - بانک			xxxx
جمع:					
شرح: بابت اصلاح حساب بانک					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در مورد اختلاف موجود بین مانده صورت حساب ارسالی بانک و مانده واقعی به ترتیب زیر عمل می‌نماییم:

۱ اگر واریزی پایان وقت (سپرده بین راهی) وجود داشته باشد، نیازی به اطلاع رسانی به بانک نمی‌باشد زیرا به‌صورت خودکار در مدت یک الی دو روز درسیستم بانکی ثبت انجام می‌شود.

۲ اگر چکهایی وجود داشته باشد که حسابدار مؤسسه در بستانکار حساب بانک از موجودی مؤسسه کسر نموده ولی در بدهکار صورت حساب عمل نشده (چکه های بین راهی - چکه های معوق) نیازی به اطلاع رسانی به بانک نمی باشد زیرا به محض ارائه چک توسط ذی نفع به بانک از حساب بانک کسر می گردد.

۳ اگر به غیر از دو مورد گفته شده در بالا توسط بانک از حساب مؤسسه مبالغ اشتباه، برداشت یا واریز گردد، با ارسال نامه کتبی به بانک پیگیر رفع مشکل می شویم.
به اسناد حسابداری اصلاحی در دفاتر مؤسسه ایرانیان با توجه به نتیجه صورت مغایرت به دست آمده توجه نمایید :

شماره سند: ۸۷		مؤسسه تجاری ایرانیان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد - بانک		۷۲۰'۰۰۰	
		چکه های دریافتی در جریان وصول			۷۲۰'۰۰۰
جمع: هفتصد و بیست هزار ریال					
شرح: ثبت چک در جریان وصول به شماره ۲۰۲۱					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۸۸		مؤسسه تجاری ایرانیان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه های مالی		۴'۵۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۴'۵۰۰
جمع: چهار هزار و پانصد ریال					
شرح: ثبت برداشت کارمزد از حساب توسط بانک					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۸۹		مؤسسه تجاری ایرانیان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		اثاثه		۹۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۹۰۰'۰۰۰
جمع: نهصد هزار ریال					
شرح: اصلاح ثبت چک شماره ۱۳۱۲۸ - بابت خرید اثاثه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۹۰		مؤسسه تجاری ایرانیان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		حساب های دریافتنی		۸۱'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۸۱'۰۰۰
جمع: هشتاد و یک هزار ریال					
شرح: اصلاح ثبت فیش نقدی شماره ۱۰۹۳ واریزی مشتریان					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

و تأثیر این رویدادها و اسناد حسابداری در دفتر کل (معین) حساب بانک مؤسسه ایرانیان به شرح زیر است :

دفتر معین بانکها

شماره صفحه : ۴۵

نام حساب معین: بانک ملی جاری ۱۲۰۰

شماره سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۷/۱	مانده از ماه قبل	۳,۷۰۶,۰۰۰		بد	۳,۷۰۶,۰۰۰
	۷/۴	صدور چک شماره ۱۳۱۲۵ بابت ملزومات		۲۵۶,۰۰۰	بد	۳,۴۵۰,۰۰۰
	۷/۷	صدور چک شماره ۱۳۱۲۶ بابت هزینه آگهی		۱۵۰,۰۰۰	بد	۳,۳۰۰,۰۰۰
	۷/۱۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۷ بابت خرید کالا		۲,۴۰۰,۰۰۰	بد	۹۰۰,۰۰۰
	۷/۱۳	واریز به حساب جاری فیش نقدی ۱۰۴۵	۳,۱۰۰,۰۰۰		بد	۴,۰۰۰,۰۰۰
	۷/۱۷	وصول وجه چک ۱۰۷۸ ادریافتی از آقای محمدی	۳۲۰,۰۰۰		بد	۴,۳۲۰,۰۰۰
	۷/۲۰	صدور چک شماره ۱۳۱۲۸ بابت خرید اثاثه		۲,۳۰۰,۰۰۰	بد	۲,۰۲۰,۰۰۰
	۷/۲۳	وصولی از مشتریان فیش ۱۰۸۶	۴۸۰,۰۰۰		بد	۲,۵۰۰,۰۰۰
	۷/۲۶	صدور چک شماره ۱۳۱۲۹ بابت بیمه اتومبیل		۳۹۰,۰۰۰	بد	۲,۱۱۰,۰۰۰
	۷/۲۷	واریز نقدی طی فیش ۱۰۹۳	۱,۰۹۰,۰۰۰		بد	۳,۲۰۰,۰۰۰
	۷/۲۸	صدور چک شماره ۱۳۱۳۰ بابت خرید کالا		۸۰۰,۰۰۰	بد	۲,۴۰۰,۰۰۰
	۷/۲۹	صدور چک شماره ۱۳۱۳۱ بابت حقوق کارکنان		۱,۴۵۰,۰۰۰	بد	۹۵۰,۰۰۰
	۷/۳۰	واریز نقدی به حساب جاری طی فیش ۱۸۲۳۰	۱,۹۵۰,۰۰۰		بد	۲,۹۰۰,۰۰۰
۸۷	۷/۳۰	اصلاح و ثبت چک درجریان وصول شماره ۲۰۲۱	۷۲۰,۰۰۰		بد	۳,۶۲۰,۰۰۰
۸۸	۷/۳۰	ثبت کارمزد کسر شده توسط بانک		۴۵۰۰	بد	۳,۶۱۵,۵۰۰
۸۹	۷/۳۰	ثبت اصلاحی چک صادره شماره ۱۳۱۲۸		۹۰۰,۰۰۰	بد	۲,۷۱۵,۵۰۰
۹۰	۷/۳۰	ثبت اصلاحی فیش واریزی ۱۰۹۳		۸۱,۰۰۰	بد	۲,۶۳۴,۵۰۰
		جمع	۱۱,۳۶۶,۰۰۰	۸,۷۳۱,۵۰۰	بد	۲,۶۳۴,۵۰۰

به جای سه سند ۸۸، ۸۹ و ۹۰ می‌توان از یک سند با ثبت مرکب به شرح زیر استفاده نمود:

شماره سند: ۸۸		مؤسسه تجاری ایرانیان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه‌های مالی		۴'۵۰۰	
		اثاثه		۹۰۰'۰۰۰	
		حساب‌های دریافتنی		۸۱'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۹۸۵'۵۰۰
جمع: نهصد و هشتاد و پنج هزار و پانصد ریال				۹۸۵'۵۰۰	۹۸۵'۵۰۰
شرح: ثبت اصلاح حساب بانک					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی

کار عملی ۱

با توجه به صورت مغایرت بانکی به‌دست آمده در مؤسسه زاگرس، اسناد حسابداری ثبت‌های اصلاحی لازم را صادر و در دفتر روزنامه و دفتر کل و معین مؤسسه وارد نمایید.

کار عملی ۲

صورت حساب بانک مؤسسه زبان نجم در بانک ایران زمین و همچنین حساب جاری مؤسسه نزد بانک در دفتر معین حساب بانک‌ها از تاریخ ۹۴/۳/۱ تا ۹۴/۳/۱۶ به شرح صفحه بعد در دست است.

بانک ایران زمین - شعبه رشید

نام مشتری: مؤسسه زبان نجم صورت حساب مشتری شماره حساب مشتری: ۸۵۰/۰۱/۱۳۴۹۶۵

تاریخ	سند	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشیص	مانده
۳/۱		مانده نقل از صفحه قبل		۳,۳۹۲,۳۰۰	بس	۳,۳۹۲,۳۰۰
۳/۱	۱۰۳۲	چک نقدی شماره ۱۲۷۳۴۶	۶۷۲,۱۰۰		بس	۲,۷۲۰,۲۰۰
۳/۱	۱۰۳۳	چک نقدی شماره ۱۲۷۳۴۷	۳۸۰,۰۰۰		بس	۲,۳۴۰,۲۰۰
۳/۱	۱۰۳۴	چک نقدی شماره ۱۲۷۳۴۹	۳۶۱,۰۰۰		بس	۱,۹۷۹,۲۰۰
۳/۱	۱۰۳۵	چک نقدی شماره ۱۲۷۳۴۸	۵۰۸,۰۰۰		بس	۱,۴۷۱,۲۰۰
۳/۲	۱۱۰۷	چک بانکی شماره ۸۷۲۳۹۸		۵,۲۳۷,۵۶۰	بس	۶,۷۰۸,۷۶۰
۳/۲	۱۱۱۰	چک نقدی شماره ۱۲۷۳۵۰	۲۳۷,۵۰۰		بس	۶,۴۷۱,۲۶۰
۳/۴	۱۱۹۰	واریز وام اعتبارات ۷۸۰۱۱		۸۰,۰۰۰,۰۰۰	بس	۸۶,۴۷۱,۲۶۰
۳/۴	۲۰۰۲	چک نقدی شماره ۱۲۷۳۴۴	۸۱,۹۷۸,۶۲۴		بس	۴,۴۹۲,۶۳۶
۳/۶	۲۰۸۰	فیش نقدی ۳۴۲۷		۳,۱۳۸,۵۷۳	بس	۶,۶۳۱,۲۰۹
۳/۶	۲۱۳۸	چک نقدی شماره ۲۲۶۳۰۱	۴۹۶,۸۵۵		بس	۶,۱۳۴,۳۵۴
۳/۶	۲۴۲۰	فیش نقدی ۱۸۰۹		۱۸۵,۱۰۶	بس	۶,۳۱۹,۴۶۰
۳/۷	۲۵۲۸	فیش نقدی ۷۶۸۹۰		۳۱۸,۶۰۰	بس	۶,۰۳۸,۰۶۰
۳/۷	۳۴۰۲	فیش نقدی ۱۲۶۳۶		۱۸۵,۴۰۰	بس	۶,۸۲۳,۴۶۰
۳/۸	۴۰۰۴	فیش نقدی ۸۰۰۷		۲۶۲,۸۰۰	بس	۷,۰۸۶,۲۶۰
۳/۱۰	۵۰۳۲	فیش نقدی ۱۵۷		۳۲۴,۰۰۰	بس	۷,۴۱۰,۲۶۰
۳/۱۶	۱۰۱۹۶	فیش نقدی ۲۲۸۷۳		۱,۱۸۸,۰۰۰	بس	۸,۵۹۸,۲۶۰
۳/۱۶	۱۰۲۰۴	فیش نقدی ۶۳۸۶۴		۱۷۲,۸۰۰	بس	۸,۷۷۱,۰۶۰
۳/۱۶	۱۰۲۱۵	فیش نقدی ۶۰۰۳		۳۸۱,۶۰۰	بس	۹,۱۵۲,۶۶۰
۳/۱۶	۱۰۲۱۹	فیش نقدی ۷۷۵۶		۲۸۰,۸۰۰	بس	۹,۴۳۳,۴۶۰
جمع کل			۸۴,۶۳۴,۰۷۹	۹۴,۰۶۷,۵۳۹	بس	۹,۴۳۳,۴۶۰

دفتر معین بانک‌ها

شماره صفحه : ۸۶

نام حساب معین: بانک ایران زمین جاری شماره ۸۵۰/۰۱/۱۳۴۹۶۵

سند	تاریخ	شرح سند	بدهکار	بستانکار	تشخیص	مانده
	۳/۱	مانده از ماه قبل	۳۳۹۲۳۰۰		بد	۳۳۹۲۳۰۰
۹۶	۳/۱	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۶ بابت حق بیمه		۶۲۷۰۱۰۰	بد	۲۰۷۶۵۲۰۰
۹۹	۳/۱	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۷ بابت خرید اثاثه		۳۸۰۰۰۰۰	بد	۲۳۸۵۲۰۰
۱۰۶	۳/۱	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۸ بابت خرید ملزومات		۵۰۸۰۰۰۰	بد	۱۸۷۷۲۰۰
۱۱۲	۳/۱	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۹ بابت پرداخت بدهی		۳۶۱۰۰۰۰	بد	۱۵۱۶۲۰۰
۱۲۶	۳/۲	صدور چک شماره ۱۲۷۳۵۰ بابت پرداخت هزینه متفرقه		۲۳۷۰۵۰۰	بد	۱۲۷۸۷۰۰
۱۲۷	۳/۲	وصول وجه چک شماره ۸۷۲۳۹۸ بابت طلب از مشتریان	۵۲۳۷۰۵۶۰		بد	۶۰۵۱۶۲۶۰
۱۳۵	۳/۴	دریافت وام اعتبارات ۷۸۰۱۱ از بانک ایران زمین	۸۰۰۰۰۰۰۰۰		بد	۸۶۰۵۱۶۲۶۰
۱۴۰	۳/۴	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۴ بابت خرید وسیله نقلیه		۸۱۹۷۸۰۶۲۴	بد	۴۰۵۳۷۶۳۶
۱۴۷	۳/۶	صدور چک شماره ۲۲۶۳۰۱ بابت پرداخت مالیات		۴۹۶۰۸۵۵	بد	۴۰۰۴۰۷۸۱
۱۴۸	۳/۶	وصولی طبق فیش نقدی ۳۴۲۷ بابت مطالبات قبلی	۲۰۱۳۸۰۵۷۳		بد	۶۰۱۷۹۳۵۴
۱۵۱	۳/۶	وصولی طبق فیش نقدی ۱۸۰۹ بابت مطالبات قبلی	۱۸۵۰۱۰۶		بد	۶۰۳۶۴۰۴۶۰
۱۵۳	۳/۷	وصولی طبق فیش نقدی ۷۶۸۹۰ از مشتریان	۳۱۸۰۶۰۰		بد	۶۰۶۸۳۰۰۶۰
۱۵۷	۳/۷	وصولی طبق فیش نقدی ۱۲۶۳۶ از مشتریان	۱۸۵۰۴۰۰		بد	۶۰۸۶۸۰۴۶۰
۱۶۲	۳/۸	وصولی طبق فیش نقدی ۸۰۰۷ از مشتریان	۲۶۲۰۸۰۰		بد	۷۰۱۳۱۰۲۶۰
۱۶۷	۳/۱۰	وصولی طبق فیش نقدی ۱۵۷ از کارکنان بابت اقساط وام	۳۲۴۰۰۰۰		بد	۷۰۴۵۵۰۲۶۰
۱۷۸	۳/۱۶	وصولی طبق فیش نقدی ۲۲۸۷۳ بابت فروش مازاد اثاثه	۱۰۱۸۸۰۰۰۰		بد	۸۰۶۴۳۰۲۶۰
۱۸۱	۳/۱۶	وصولی طبق فیش نقدی ۶۳۸۶۴ از مشتریان	۱۷۲۰۸۰۰		بد	۸۰۸۱۶۰۰۶۰
۱۸۳	۳/۱۶	وصولی طبق فیش نقدی ۶۰۰۳ از مشتریان	۳۸۱۰۶۰۰		بد	۹۰۱۹۷۰۶۶۰
۱۹۱	۳/۱۶	وصولی طبق فیش نقدی ۷۷۵۶ از مشتریان	۲۰۸۰۸۰۰		بد	۹۰۴۰۶۰۴۶۰
۱۹۳	۳/۱۶	صدور چک شماره ۲۲۶۳۰۲ بابت خرید رایانه		۴۰۵۰۰۰۰۰۰	بد	۴۰۹۰۶۰۴۶۰
۱۹۴	۳/۱۶	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۴ بابت تنخواه‌گردان احمدی		۳۰۰۰۰۰۰۰	بد	۴۰۶۰۶۰۴۶۰
۲۰۰	۳/۱۶	واریز به جاری طی فیش نقدی ۲۸۸۴	۶۰۵۰۰۰۰۰۰		بد	۱۱۰۱۰۶۰۴۶۰
جمع			۱۰۰۰۴۹۵۰۵۳۹	۸۹۳۸۹۰۰۷۹	بد	۱۱۰۱۰۶۰۴۶۰

مطلوب است :

- ۱ تطبیق اقلام صورت حساب بانک با اقلام حساب جاری در دفتر معین مؤسسه و تعیین اقلام باز
- ۲ تنظیم صورت مغایرت بانکی و تعیین مانده واقعی حساب جاری (اشتباهات ثبتی ناشی از اشتباه حسابدار مؤسسه است).
- ۳ صدور اسناد حسابداری اصلاحات لازم و انتقال آن به دفتر معین حساب بانک

کار عملی

کار عملی ۱

مانده حساب جاری شرکت طلوع در پایان مرداد ۱۳۹۵ بر اساس صورت حساب ارسالی بانک مبلغ ۱۰٬۰۵۱٬۱۵۰ ریال است، در حالی که مانده حساب بانک در دفتر شرکت در همان روز ۸٬۳۰۵٬۸۰۰ ریال می باشد پس از تطبیق دقیق اقلام، اطلاعات زیر به دست آمده است:

الف) سه فقره چک های صادره به مبالغ ۴۰۵٬۲۰۰ ریال و ۱۱۰٬۰۰۰ ریال و ۲۹۰٬۰۰۰ ریال به بانک ارائه نشده اند.

ب) چک صادره بابت پرداخت بدهی قبلی به مبلغ ۹۸۰٬۰۰۰ ریال، در دفاتر شرکت به مبلغ ۸۹۰٬۰۰۰ ریال به ثبت رسیده است.

ج) مبلغ ۸۵۰ ریال کارمزد صدور دسته چک در دفاتر شرکت ثبت نشده است.

د) مبلغ ۹۵۰٬۰۰۰ ریال توسط یکی از مشتریان از شهرستان رشت حواله شده بود که اعلامیه مربوط به شرکت نرسیده و در دفاتر شرکت عمل نشده است.

مطلوب است:

تهیه صورت مغایرت بانکی و تعیین مانده واقعی و انجام اصلاحات لازم در دفتر روزنامه شرکت طلوع.

کار عملی ۲

- اطلاعاتی که در نتیجه تطبیق صورت حساب بانک مورخ ۳۰ بهمن ماه ۱۳۹۳ حساب جاری شماره ۳۰۰۶ شرکت پاینده نزد بانک «ب» با دفاتر شرکت مذکور به دست آمده، به شرح زیر می باشد.
- ۱ مانده حساب جاری طبق صورت حساب بانک معادل ۸٬۶۵۱٬۵۰۰ ریال است.
 - ۲ چک صادره به شماره ۱۸۵۹۳ به مبلغ ۱٬۶۵۱٬۰۰۰ ریال در وجه بستانکاران در تاریخ ۱۱/۵ اشتباهاً در دفتر شرکت ۱٬۵۶۱٬۰۰۰ ریال ثبت شده است.
 - ۳ پرداخت چکی به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال (صادر شده توسط آقای پاینده فر دارند حساب جاری ۱۳۰۶ نزد بانک ب) به وسیله بانک مذکور اشتباهاً به بدهکار حساب شرکت پاینده منظور شده است که مراتب فوراً به بانک اطلاع داده شد.
 - ۴ مبلغ ۲٬۸۹۵٬۰۰۰ ریال فروش روز سی ام بهمن ماه شرکت که عصر روز مزبور به بانک واریز شده، در صورت حساب بانکی انعکاس نیافته است.

- ۵ چک‌های ۱۸۶۲۳ و ۱۸۶۳۱ به‌ترتیب به مبالغ ۲٬۴۵۲٬۰۰۰ ریال و ۹۴۰٬۰۰۰ ریال تا پایان بهمن‌ماه برای وصول به بانک ارائه نشده‌اند.
- ۶ مبلغ ۳۶۰۰ ریال کارمزد بانکی، در صورت حساب بانک به بدهکار حساب شرکت منظور شده، در صورتی که در دفاتر شرکت به ثبت نرسیده است.
- ۷ مانده حساب جاری ۳۰۰۶ بانک «ب» در تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۳۰ در دفاتر شرکت معادل ۹٬۰۶۸٬۰۰۰ ریال است.
- ۸ واریز مبلغ ۱۸۰٬۱۰۰ ریال به‌وسیله یکی از مشتریان به حساب جاری مؤسسه که اعلامیه بستنکار آن به مؤسسه نرسیده است.

مطلوب است:

- الف) تهیه صورت مغایرت بانکی حساب جاری ۳۰۰۶ بانک ب در تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۳۰
- ب) تعیین مانده صحیح حساب بانک
- ج) انجام اصلاحات لازم در دفاتر روزنامه عمومی شرکت پاینده

کار عملی ۳

صورت حساب بانک مؤسسه بهزاد در بانک سپه و همچنین حساب جاری مؤسسه نزد بانک مذکور در دفتر معین مؤسسه بهزاد از ۹۵/۳/۱ تا ۹۵/۳/۱۶ ارائه گردیده است:

با توجه به صورت حساب بانک و دفتر معین بانک مؤسسه

مطلوب است:

- الف) تطبیق اقلام صورت حساب بانک با اقلام حساب جاری در دفتر مؤسسه و تعیین اقلام باز
- ب) تنظیم صورت مغایرت بانکی و تعیین مانده صحیح حساب جاری (اشتباهات ثبتی ناشی از حسابداری مؤسسه است)
- ج) انجام اصلاحات لازم در دفتر روزنامه و تنظیم حساب بانک به شکل (T) مؤسسه بهزاد

مؤسسه بهزاد			۵۱۹۲ جاری		بانک سپه
تاریخ	شماره سند	شرح	بدهکار - ریال	بستانکار - ریال	مانده - ریال
۳/۱		مانده		۳۳۹۲۳۰۰	۳۳۹۲۳۰۰
۳/۱	۱۰۳۲	چک ۱۲۷۳۴۶	۶۷۲۱۰۰		۲۰۷۲۰۲۰۰
۳/۱	۱۰۳۳	چک ۱۲۷۳۴۷	۳۸۰۰۰۰		۲۰۳۴۰۲۰۰
۳/۱	۱۰۳۴	چک ۱۲۷۳۴۹	۳۶۱۰۰۰		۱۰۹۷۹۲۰۰
۳/۱	۱۰۳۵	چک ۱۲۷۳۴۸	۵۰۸۰۰۰		۱۰۴۷۱۲۰۰
۳/۲	۱۱۰۷	چک بانک ...		۵۰۳۳۷۰۵۶۰	۶۰۷۰۸۰۷۶۰
۳/۲	۱۱۱۰	چک ۱۲۷۳۵۰	۲۳۷۰۵۰۰		۶۰۴۷۱۲۶۰
۳/۴	۱۱۹۰	وام		۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۸۶۰۴۷۱۲۶۰
۳/۴	۲۰۰۲	اعتبار اسنادی	۸۱۰۹۷۸۰۶۲۴		۴۰۴۹۲۰۶۳۶
۳/۶	۲۰۸۰	واریزی		۲۰۱۳۸۰۵۷۳	۶۰۶۳۱۲۰۹
۳/۶	۲۱۳۸	چک ۲۲۶۳۰۱	۴۹۶۰۸۵۵		۶۰۱۳۴۰۳۵۴
۳/۶	۲۴۲۰	واریزی		۱۸۵۰۱۰۶	۶۰۳۱۹۰۴۶۰
۳/۷	۲۵۲۸	واریزی		۳۱۸۰۶۰۰	۶۰۶۳۸۰۶۰
۳/۷	۳۴۰۲	واریزی		۱۸۵۰۴۰۰	۶۰۸۲۳۰۴۶۰
۳/۸	۴۰۰۴	واریزی		۲۶۲۰۸۰۰	۷۰۰۸۶۰۲۶۰
۳/۱۰	۵۰۳۲	واریزی		۳۲۴۰۰۰۰	۷۰۴۱۰۰۲۶۰
۳/۱۶	۱۰۱۹۶	واریزی		۱۰۱۸۸۰۰۰۰	۸۰۵۹۸۰۲۶۰
۳/۱۶	۱۰۲۰۴	واریزی		۱۷۲۰۸۰۰	۸۰۷۷۱۰۶۰
۳/۱۶	۱۰۲۱۵	واریزی		۳۸۱۰۶۰۰	۹۰۱۵۲۰۶۶۰
۳/۱۶	۱۰۲۱۹	واریزی		۲۸۰۰۸۰۰	۹۰۴۳۳۰۴۶۰
جمع کل			۸۴۰۶۳۴۰۰۷۹	۹۴۰۰۶۷۰۵۳۹	۹۰۴۳۳۰۴۶۰

حساب: بانک سپه جاری ۵۱۹۲ دفتر معین صفحه ۳۰۱							
شماره سند	تاریخ		شرح	بدهکار ریال	بستانکار ریال	تشخیص	باقی مانده ریال
	روز	ماه					
			منقول از قبل	۳۳۹۲۳۰۰		بد	۳۳۹۲۳۰۰
۹۶	۱	۳	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۶ بابت حق بیمه		۶۲۷۰۱۰۰	بد	۲۰۷۶۵۰۰
۹۹	۱	۳	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۷ بابت خرید اثاثیه		۳۸۰۰۰۰۰	بد	۲۳۸۵۰۰۰
۱۰۶	۱	۳	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۸ بابت خرید ملزومات		۵۰۸۰۰۰۰	بد	۱۸۷۷۰۰۰
۱۱۲	۱	۳	صدور چک شماره ۱۲۷۳۴۹ در وجه طلبکاران		۳۶۱۰۰۰۰	بد	۱۵۱۶۰۰۰
۱۲۶	۲	۳	صدور چک شماره ۱۲۷۳۵۰ بابت هزینه متفرقه		۲۳۷۰۵۰۰		۱۰۳۷۸۰۰
۱۲۷	۲	۳	وصولی از مشتریان بابت مطالبات	۵۰۲۳۷۰۵۶۰		بد	۶۰۵۱۶۰۲۶۰
۱۳۵	۴	۳	وصول وام از بانک سپه	۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰		بد	۸۶۰۵۱۶۰۲۶۰
۱۴۰	۴	۳	برداشت بانک بابت اعتبار اسنادی		۸۱۰۹۷۸۰۶۲۴		۴۰۵۳۷۰۶۳۶
۱۴۷	۶	۳	صدور چک ۱ ۲۲۶۳۰۱ بابت مالیات		۴۹۶۰۸۵۵	بد	۴۰۰۴۰۰۷۸۱
۱۴۸	۶	۳	وصولی بابت مطالبات	۲۰۱۳۸۰۵۷۳		بد	۶۰۱۷۹۰۳۵۴
۱۵۱	۶	۳	وصولی بابت مطالبات	۱۸۵۰۱۰۶			۶۰۳۶۴۰۴۶۰
۱۵۳	۷	۳	وصولی بابت سود سهام	۳۱۸۰۶۰۰		بد	۶۰۶۸۳۰۰۶۰
۱۵۷	۷	۳	وصولی بابت مطالبات	۱۸۵۰۴۰۰		بد	۶۰۸۶۸۰۴۶۰
۱۶۲	۸	۳	وصولی بابت مطالبات	۲۶۲۰۸۰۰		بد	۷۰۱۳۱۰۲۶۰
۱۶۷	۱۰	۳	وصولی از کارکنان بابت وام پرداختی قبلی	۳۲۴۰۰۰۰		بد	۷۰۴۵۵۰۲۶۰
۱۷۸	۱۶	۳	وصولی بابت فروش اثاثیه	۱۰۱۸۸۰۰۰۰		بد	۸۰۶۴۳۰۲۶۰
۱۸۱	۱۶	۳	وصولی بابت مطالبات	۱۷۲۰۸۰۰		بد	۸۰۸۱۶۰۰۶۰
۱۸۳	۱۶	۳	وصولی بابت مطالبات	۳۸۱۰۶۰۰		بد	۹۰۱۹۷۰۶۶۰
۱۹۱	۱۶	۳	وصولی بابت مطالبات	۲۰۸۰۸۰۰		بد	۹۰۴۰۶۰۴۶۰
۱۹۳	۱۶	۳	صدور چک ۲۲۶۳۰۲ بابت خرید کالا		۴۰۵۰۰۰۰۰۰	بد	۴۰۹۰۶۰۴۶۰
۱۹۴	۱۶	۳	صدور چک ۲۲۶۳۰۳ بابت تنخواه گردان		۳۰۰۰۰۰۰۰	بد	۴۰۶۰۶۰۴۶۰
۲۰۰	۱۶	۳	واریز به حساب جاری	۶۰۵۰۰۰۰۰۰		بد	۱۱۰۱۰۶۰۴۶۰

ارزشیابی

ردیف	شاخص های مورد ارزشیابی	خودارزیابی هنجار		نظر هنر آموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث های گروهی و مسئولیت پذیری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن				
۵	ارائه نتیجه گیری صحیح و مستند سازی				
۶	شناخت اقلام باز و اقلام بسته				
۷	شناخت اجزای صورت مغایرت به روش های مختلف				
۸	تنظیم اقلام باز و بسته				
۹	تنظیم صورت مغایرت بانکی به هر سه روش				
۱۰	صدور اسناد حسابداری اصلاحی				

تحقیق کنید

دریافت اعلامیه بدهکار و اعلامیه بستانکار و رفع مغایرت آن با دفتر کل حساب بانک ابزاری در جهت مسئولیت پاسخگویی کمک حسابدار تنظیم صورت مغایرت بانکی است. به نظر شما این ابزار چگونه به حسابدار کمک می کند در جهت شفاف سازی و پاسخگویی قدم بردارد؟

بحث کنید

به نظر شما کمک حسابدار دریافت ها و پرداخت ها در رابطه با خدا، خویش، خلق خدا (دیگران) و محیط زیست چه مسئولیتی دارد؟

ارزشیابی شایستگی تهیه صورت مغایرت بانکی

استاندارد عملکرد	
۱	اخذ صورت حساب بانک و کسب اطمینان از صحت آن
۲	تهیه صورت ریز حساب بانک
۳	مطابقت صورت حساب بانک با گردش حساب دفاتر
۴	تعیین اقلام باز صورت حساب بانک و دفاتر
۵	تنظیم صورت مغایرت بانکی
۶	ثبت اسناد اصلاحی طبق صورت مغایرت بانکی
شرایط انجام کار	
اتاق کار ، میز و صندلی، نرم افزار ، ملزومات اداری ، صورت حساب بانکی ، اسناد و دفاتر دریافت و پرداخت حسابداری ، فرم سند حسابداری حداکثر یک مورد تهیه صورت مغایرت بانکی ظرف مدت ۴۵ دقیقه	
رویه کار / محصول / درون داد	
۱	دریافت (اخذ) صورت حساب بانک (به طریق حضوری یا اینترنتی، تلفنی و...)
۲	تهیه صورت ریز حساب بانک از دفاتر
۳	تعیین ماهیت اقلام صورت حساب بانکی مرتبط با دفاتر مربوطه
۴	تعیین ماهیت اقلام دفاتر مرتبط با صورت حساب بانکی
۵	تطبیق بین اقلام بدهکار صورت حساب و بستانکار دفاتر
۶	تطبیق بین اقلام بستانکار صورت حساب و بدهکار دفاتر
۷	تعیین اقلام باز صورت حساب بانک و دفاتر و تعیین ماهیت هر کدام
۸	طبقه بندی و تفکیک اقلام باز بدهکار صورت حساب
۹	طبقه بندی و تفکیک اقلام باز بستانکار صورت حساب
۱۰	طبقه بندی و تفکیک اقلام باز بدهکار دفاتر
۱۱	طبقه بندی و تفکیک اقلام باز بستانکار دفاتر
۱۲	تنظیم صورت مغایرت بانکی به روش های مختلف
۱۳	تعیین مانده واقعی و مفهوم آن
۱۴	صدور سند حسابداری مرتبط با مغایرت بانکی «ثبت اسناد اصلاحی»
معیار شایستگی	
کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۶	
کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش	
کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار	